

عقيد هداهل سنت والجماعت ليكنه

شيخ

محمد بن صالح العثيمين رحمه الله



دار الإسلام جمعية الربوة رواد الترجمة

- قامت جمعية الدعوة والإرشاد بالربوة بمراجعة وتصميم هذا الإصدار.
- تتيح الجمعية طباعة الإصدار ونشره بأي وسيلة مع الالتزام بالإشارة إلى المصدر وعدم التغيير في النص.
- في حالة الطباعة يجب الالتزام بمعايير الجودة التي اعتمدها الجمعية.



Telephone: +966114454900



Fax: +966114970126



P.O.BOX: 29465



RIYADH: 11557



ceo@rabwah.sa



www.islamhouse.com



بسم اللہ الرحمن الرحیم

◆ ورنڈیز

الحمد لله وحده والصلاة والسلام على من لا نبي بعده، وعلى آله وصحبه، اما بعد:

زمونږ شيخ فضيلة الشيخ محمد بن صالح العثيمين رحمه الله چي د مضبوطي اور قيمتي عقيدې متعلق څه مواد په اختصار سره را جمع كړي دي، نو دا رساله ما (په طريقه د املاء سره) ټوله او وريدلې، نو دامي په باب د توحيد د الله تعالى او د هغه لوى الله د اسماء او صفاتو په بيان مشتمله وموندله. دغه شان په ملائكو، منزل كتابونو، رسولانو، د آخرت ورز (قيامت) باندې د ايمان لرلو اور د تقدير د خير او شر په باب كې هم ډيره بهترينه او مفيده مونده كړه

مصنف ډير په بهتره طريقه هغه سه را جمع كړي او ذكر كړي دي چې هر طالب علم او مسلمان ورته حاجت لري په باب د خپل ايمان كې چې هغه په الله تعالى، د هغه په ملائكو، د هغه په كتابونو، د هغه په رسولانو، د قيامت په ورځ اور د تقدير په خير او شر باندې ايمان لرل دي. او بيائ ددي سره هغه ډير فوائد هم يو ځاى كړي دي چې د عقيدې سره تعلق لري چې دا فوائد په باب د عقیده كې ليكل شوو ډيرو كتابونو كې نه موندلې كيرى. نو الله تعالى دي مصنف ته غوره بدله وركړي، علم او



هدایت دی ورته نورهم زیات کپی او دده په دی کتاب او نورو ټولو کتابونو سره دی خلکوته نفع ورکړي او الله تعالی دی مونږه، مصنف اوزمونږ ټول ورونه هدایت یافته وگرزوي کوم چې دالله تعالی طرف ته په بصیرت سره دعوت کوونکي دی، یقیناً الله تعالی اوریدونکې او نزدی دی

الفقییر الی الله تعالی:

عبد العزیز بن عبد الله بن باز رحمه الله

د سعودي عربستان مفتی



بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين، والعاقبة للمتقين، ولا عدوان إلا على الظالمين،
وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له الملك الحق المبين، وأشهد أن
محمدًا عبده ورسوله خاتم النبيين وإمام المتقين، صلى الله عليه وعلى آله
وأصحابه ومن تبعهم بإحسان إلى يوم الدين، أما بعد:

یقیناً الله تعالی خپل رسول جناب محمد صلی الله علیه وسلم (په
هدایت او حق دین باندې رالیکلے دے۔ چې د ټول عالم د پاره رحمت د تمامو
عمل کوونکو د پاره یوه نمونه او په تمامو بندگانو باندې حجت د ددې
نبی په ذریعه باندې او په هغه کتاب او حکمت) سنت نبوی (سره الله تعالی
داسې بیان او وضاحت وکړو چې په هغې کې په پوره طور د بندگانو د احوالو
اصلاح موجوده او د دوی په دین او دنیا کې د صحیح عقائدو برابر اعمالو،
بهترین اخلاقو او اعلی آدابو استقامت او برابر والے پروت دے، نو خپل امت
ئ په یو سپین او واضح دین باندې پریخودلو چې د هغې شپه هم د ورزې
پشان ده ددې نه کگیدونکې انسان به ضرور هلاکت سره مخامخ کیري۔ په
دغه دین باندی ئ خپل هغه امت روان کړو کوم چې د الله او د هغه د
رسول حکم منونکي دي، دوي په ټول مخلوق کي بعد الانبياء (غوره خلق
دي، چي صحابه کرام) رضی الله عنهم (دي، تابعین) رحمهم الله (دي او بیا
هغه خلق چې د دوي تابعداری ئ په بنائسته طریقہ کړې ده۔ دوی په
خپلو عقائدو، عباداتو، اخلاقو او آدابو کې په شریعت عمل وکړو او د نبی
صلی الله علیه وسلم په سنتوئ منکولې ولکولې او دغه سنت ئ د خپل



ژامې په غاخونو کلک راونیول) مضبوط عمل یې پرې وکړو (نو دوی هغه ډله وگرزیدله چې به په حق باندې قائمه او غالبه وي، او هغه څوک چې د دوي مدد پریږدي یا یې مخالفت کوي نو دویته هیڅ ضرر نشي ورکولې تر دې پورې چې د الله تعالی امر) قیامت (راشي او دوي به په دغه حال استقامت سره (وي

الحمد لله مونږ د دوي په آثارو پسې، او په هغه سیرت پسې روان یو چې د کتاب او سنت نه یې تایید شوی دی، دا خبره مونږه د الله تعالی د نعمت د اظهار په طور کوو او د هغه منهج د بیانولو د پاره چې هر مؤمن ته پري عمل واجب دی مونږ د الله تعالی نه سوال کوو چې مونږ او زمونږ مسلمانان وروڼه په کلک وینا سره په دنیا او آخرت کې کلک (مضبوط) کړي، او مونږ ته د خپل طرف نه خاص رحمت را وبځي، یقیناً دغه الله وهاب) بخشش ورکوونکې (ذات دی.

ددي موضوع د اهمیت او پدې باب کې د خلقو د آراؤ او خیالاتو د انتشار او تفریق په وجه ما دا خوښه کړه چې په اختصار سره زمونږ عقیده چې د اهل السنة والجماعة عقیده ده ، ولیکم ، او هغه عقیده دا ده چې په الله تعالی باندې ایمان ، د هغه په ملائکو ، د هغه په کتابونو، د هغه په رسولانو، د قیامت په ورز او په تقدیر د خیر او شر باندې ایمان راوړل دي زه د الله تعالی نه سوال کووم چې دا عمل خالص د خپل مخ د پاره وگرزوي، چې د هغه د رضا موافق او د هغه د بندگانو د پاره فائده مند وي

◆ زمونږ عقیده:

زمونږ عقیده



په الله تعالی باندې ایمان ، د هغه په ملائکو ، د هغه په کتابونو، د هغه په رسولانو، په ورز د قیامت او په تقدیر د هغه باندې که د خیر وی او که د شر وی، ایمان لرل

نو مونږ د الله تعالی په ربوبیت باندې ایمان لرو، یعنی دا چې الله تعالی رب، خالق ، مالک او د ټولو کارونو تدبیر او انتظام کوونک دے.

او مونږ د الله تعالی په الوهیت باندې ایمان لرو چې صرف هغه حق اله)د بندگۍ لائق او حقدار (دے او هر معبود چې د الله تعالی نه سوا وی هغه باطل دے.

دغه شان مونږ د الله تعالی په نومونو او صفتونو باندې ایمان لرو چې یقینا د دغه الله د پاره بنائسته) خکې (نومونه او ډیر کامل او اوچت صفتونه دي

په دې باب کې مونږ د الله تعالی په وحدانیت) یووالی (باندې ایمان لرو، یعنی دا چې ښه شکه نه خو د الله تعالی سره د هغه په ربوبیت کې کوم شریک) برخه دار (شته او نه د هغه په الوهیت کې او نه د هغه په نومونو او صفتونو کې الله تعالی فرمائی رب دے د اسمانونو او ځمکې او د هغه څه چې ددې دواړو په مینځ کې دي، پس خالص د هغه عبادت کوه او کلک شه د هغه د بندگۍ د پاره، آیا ته پیژني د الله دپاره څوک هم نام او) هم صفت (سورت مریم)65:

او مونږ په دې ایمان لرو چې الله تعالی، نیشته دے حقدار د عبادت سیوا د هغه نه، همیشه ژوندے او انتظام کوونک) د ټول عالم (دے، نه رازي په الله تعالی باندې پرکالی او نه خوب، د هغه په اختیار کې دي هغه



خه چي په اسمانونو کي دي او هغه خه چي په ځمکه کي دي، څوک دې هغه کس چي سفارش وکړي د هغه په نزد مگر د هغه په اجازت) به ئ کوي (هغه پوهه دې په هغه خه چي د دوي نه مخي ته دي او په هغه خه چي د دوي نه روستو دي او دوي نشي راگيږولې د علم د هغه نه ، مگر هغه خه چي الله تعالی ئ او غواړي، فراخه ده کړسي د الله تعالی د اسمانونو او ځمکي نه، او نه سترې کوي هغه لره ساتنه) حفاظت (د دې دواړو) اسمانونو او ځمکي (او هغه الله پورته او لوی ذات دې سورت بقره.255:او مونږ په دې ايمان لرو چېخاص الله تعالی هغه ذات دې چي نيشته دې حقدار د بندگي سوا د هغه نه، عالم دې په هر پټ او بشکاره باندې خاص هغه بي حده مهربان او هميشه رحم کوونکې دې خاص الله هغه ذات دې چي نيشته دې حقدار عبادت سيوا د هغه نه، هغه بادشاه دې، پاک ذات دې، سلامتيا ورکوونکې ، امن ورکوونکې ، حفاظت کوونکې، غالب، زور آور او لوی ذات دې ، پاک دې الله تعالی د هغه خه نه چي دا خلق ئ ورسره شريکان کويخاص الله هغه ذات دې چي پيدا کوونکې، جدا جدا شکلونو جوړوونکې او تصوير ورکوونکې دې خاص د هغه د پاره نومونه او صفتونه دي بنائسته، پاکي وائي د هغه د پاره هغه خه چي په اسمانونو او ځمکه کي دي او دغه الله غالب حکمتونو والا دې سورت حشر. 24- 22:او مونږ پدې ايمان لرو چي ښه شکه د الله تعالی په اختيار کي بادشاهي د اسمانونو او ځمکي دهپيدا کوي الله تعالی هغه خه چي خوبه ئ شي، وربخي چاته چي وغواړي زنانه اولاد، او وربخي چاته چي وغواړي نارينه اولاداو يا ورته دواړه نارينه او زنانه ورکړي، او چالره چي وغواړي نو شنډئ وگرزوي، يقينا دغه پوهه ذات



قدرت والا دے سورت شوری 50-49: او مونبر په دې ایمان لرو چبدا الله په خبر هېڅ شی نشته او هغه اوربډونکی او لیدونکی دید هغه په اختیار کې کنجیانی دې د اسمانونو او ځمکې، فراخه کوي رزق چالره چې وغواړي او تنگوی ۱، یقینا الله تعالی په هر څیز باندې علم لرونکے دے سورت شوری: 12-11 او مونبر په دې ایمان لرو چباو نیشه دے هیڅ زنده سر پدې ځمکه کې مگر د الله تعالی په ذمه د هغې رزق دے او الله پوهیگی د هغې د اوسیدو په ځای باندې او د هغې د سپارختنې په ځای باندې، دا ټول په کتاب ښکاره (لوح محفوظ (کې موجود دیسورت هود 6: او مونبر په دې ایمان لرو چباو خاص د الله تعالی سره د غیب (پتو څیزونو او احوالو (کنجیانی دي، چې د هغه نه غیر ۱ هیڅوک نه پیژني، او الله پوهه دے په هغه څه چې په اوچه ځمکه کې دي او دریاب کې، او نه را غورزیگی کومه پانړه) د وني (مگر هغه پري عالم دے، او نیشه کومه دانه) د تخم (په تیارو د ځمکه کې او نه کوم لوند او نه وچ څیز مگر) دا ټول (په کتاب ښکاره) لوح محفوظ (کې دیسورت انعام 59: او مونبر په دي خبره هم ایمان لرو چې ، بی شکه الله تعالی خاص د الله تعالی سره علم د قیامت دے، او هغه باران وروي، او الله پوهه دے په هغه) بچې او د هغې په احوالو (چې په رحمونو) بچه دانې (کې وي، او هیڅ نفس پدي نه پوهیږي چې سبا به هغه څه کویاو هیڅ نفس په دې نه پوهیږي چې په کومه ځمکه به مرکبيري یقیناالله تعالی پوهه خبردار دے سورت لقمان 34:



او مونبر پدی خبره ایمان لرو چی یقینا الله تعالی کلام) خبری (کوی د شه په باره کې ئی چې خوبنه شی، کله ئی چې خوبنه شی او په کومه طریقه چې ئی خوبنه شی

او خبری وکړي الله تعالی د موسی علیه السلام سره خبری کولسورت نساء.164: او هر کله چې راغلو موسی علیه السلام د پاره د وقت مقرر زمونږ، او خبری وکړي د هغه سره رب د هغهسورت اعراف.143: او مونبر آواز وکړو هغه) موسی علیه السلام (ته، د طور غر د خې اړخ نه او هغه مونبر ځان ته رانزدي کړی وو رازدار-) په داسې حال کې چې د راز خبری مو ورسره کولې(سورت مریم.52: او مونبر په دې ایمان لرو چېکه چرته دریاږ سیاهی شی دپاره د لیکلو د کلماتو د رب زما، نو خامخا به دریاږ زما د رب د کلماتو ختمیدو نه مخکې ختم شیسورت کهف.109: او که چرته پدی ځمکه کې دا ټولی ونې قلمونه شی او سمندر سره د هغې د ختمیدو نه روستو نورې اووه سمندرې) د سیاهی په طور (زیاتې شی، نو د الله تعالی کلمات) خبری (به ختمې نشي، یقینا الله تعالی زور آور حکمتونو والا دسورت لقمان.27: او مونبر پدی خبره ایمان لرو چې یقینا د الله تعالی کلمات ډیر پوره دي د یو خبر د ریشتیوالی په اعتبار) یعنی د الله کلمات په خبر ورکولو کې پوره ریشتیا دي (په احکامو کې د عدل نه ډک دي او په خبرو کې د حسن نه ډک دیالله تعالی وایي: او پوره ده هره کلمه) خبره (د رب ستا په اعتبار د ریشتیا او په اعتبار د عدل) انصاف (سرهسورت انعام.115: او څوک د ډیر ریشتونو د الله تعالی نه په خبرو کېسورت نساء.87: او مونبر پدی خبره ایمان لرو چې قرآن کریم د الله تعالی کلام دے،



پدې باندي ئ په حق سره خبرې کړي دي، او بيائ دغه کلام جبريل عليه السلام ته پيش کړې دے، نو جبريل بيا په زړه د نبی کریم صلی الله عليه وسلم باندي نازل کړے دے ورته اووايه) اے نبی (چې نازل کړے دے دي قرآن لره جبريل عليه السلام ستا د رب طرف نه په حق سرهسورت نحل : 102. او يقينا دا قرآن نازل کړے شوے) کتاب دے (د رب العالمينشکته راوړے دے دي لره روح امانتدار) جبريل عليه السلام(ستا په زړه باندي، دې دپاره چې شي ته د ويره ورکوؤنکو نهپه ژبه عربي واضحه بانديسورت شعراء195-191: او مونږ پدې باندي ايمان لرو چې بي شکه الله عزوجل په خپل مخلوق باندي د ذات او صفاتو په لحاظ سره پورته دے، د وحي ددي قول د الله تعالى نه: او دغه الله پورته او لوی ذات دےسورت بقره255:، او دا قول د الله تعالى: او دغه الله تعالى زور آور دے دے، پورته دے په خپلو بندگانو باندي، او دغه الله حکمتونو والا خبردار دےسورت انعام18: او مونږ په دې ايمان لرو چېبيدا کړي ئ دي اسمانونه او ځمکه په اندازه د شپږو ورځوکې بيا الله تعالى پورته شوے دے په عرش باندي، انتظام کوي د ټولو کارونسورت يونس.3:

د الله تعالى په عرش باندي استواء) پورته والے (د ذات په لحاظ سره دے او دا يو خاص علو) پورته والے (دے چې د الله عزوجل د جلال او عظمت پورې خاص دے، ددي په کيفيت باندي د هغه نه سيوا هيڅوک نه پوهيږي.

او زمونږ پدي خبره هم ايمان دے چې د الله تعالى په عرش باندي پورته والي سره سره هغه دخپل مخلوق سره هم په داسي طور دے چې د دوي په



احوالو عالم دے، د دوی اقوال) خبری (اوری او د دوی ٲول کارونه وینی، د مخلوق د تمامو امورو تدبیر) انتظام (کوی، فقیرانو ته رزق ورکوی، د بی کسو کارونه جوړوی، چې چا ته ی خوبه شی نو بادشاهی ورته ورکوی او د چا نه ی چې خوبه شی نو تری را کاری ی (اخلی ی)، چاته چې او غواری عزت ورکوی او چې چا ته او غواری نو ذلت ورکوی، د هغه په لاس کې ٲول په ٲوله خیر دے، او هغه په هر خیز باندي قدرت لرونکې دے

او چې د چا داسې شان وی نوهغه د خپل مخلوق سره هم دے اگر که هغه د دوی د پاسه په عرش باندي استوا هم کرې ده حقیقتاً

د الله په خپر هېڅ شی نشته او هغه اورېدونکی او لیدونکی دیسورت شوری. 11: او مونږ په جهمیة ډله کې د حلول واله ډلې) حلولیه (او د دی نه غیر نورو گمراه ډلو پشان داسې نه وایو: چې الله تعالی په ځمکه کې د خپل مخلوق سره دے) یعنی د الله تعالی په مخلوق کې د حلول د باطلې عقیدې نه مونږ ٲې زاره یو(او زمونږ دا عقیده ده چې څوک ددې حلول د عقیدې قائل وی نو هغه کافر او یا گمراه انسان دے، ځکه چې هغه د الله تعالی د پاره هغه وصف بیان کرو چې د نقائصو او عیبونو وصف دے او د الله تعالی د شان سره لائق نه دے -) دا د الله عزوجل دلوی شان سره نا خائیری(زمونږ په دې خبره هم ایمان دے چې مونږ ته د الله رسول صلی الله علیه وسلم خبر راکړے دے چې کله د شپې آخری دریمه حصه باقی پاتې شی نو هر ه شپه الله تعالی) د خپل شان مناسب (اسمان د دنیا ته نزول کوی- او فرمائی: څوک ځما نه دعا غواری چې ورته ی قبوله کړم، څوک زمانه سوال) د کوم خیز غوښتنه (کوی چې ورته ی ورکړم او څوک زما نه بخنه غواری



چې زه ورته) د گناه (بخنه وکړم؟ او مونږ په دې باندي ايمان لرو چې يقينا الله سبحانه وتعالی به د قیامت په ورځ د بندگانو په مینځ کې د فیصلې د پاره راځي) سنگه چې د هغه د لوی شان سره لائق ده (د وځې د دې قول د الله نه: هیچرې داسې نه ده ، کله چې وټکولې شي ځمکه په پوره همواریدلو سرهاو را به شي ستا رب او ملائک صفونه هیچرې داسې نه ده ، کله چې وټکولې شي ځمکه په پوره همواریدلو سره، او را به شي ستا رب او ملائک صفونه، او را به وستې شي جهنم په دغه ورز نو نصیحت به اخلي) منکر) انسان، او دکوم ځای نه دي دده د پاره نصیحت اخستل؟ "یعنی اوس خو په نصیحت اخستلو کار نه کیری سورت فجر. 21-23: زمونږ په دي خبره ايمان دے چې بې شکه الله تعالی دیر ښه کوونک دے د هغه کار چې اراده ی کویسورت بروج. 16: مونږ په دې خبره هم ايمان لرو چې د الله تعالی اراده په دوه قسمه ده اراده کونیه: پدې سره هغه څه واقع کیري چې الله تعالی ی اراده کوي او ددې سره دا لازم نه ده چې دغه کار دې هغه ته محبوب هم وي، او دا هغه اراده ده چې په معنی د مشیئت سره ده، لکه د الله تعالی دا قول او که غوښتلې وي الله تعالی نو دوي به جنګ نه وو کړے، لیکن الله تعالی کوي هغه څه چې اراده ی او کیری سورت بقره: الآیة 253، که چیرې الله پاک ستاسو د گمراه کولو اراده لري هم هغه ستاسو رب دیسورت هود : 34. اراده شرعیة: ددي سره واقع کیدل د مراد لازم نه دي ، خو دا اراده چې د چا په باره کې واقع کیري نو الله تعالی ته محبوب (وې، لکه د الله تعالی ارشاد دے: او الله تعالی دا اراده کوي چې مهربانی را وگرزوي په تاسو) توبه مو قبوله کړي (سورت نساء. 27 : زمونږ په دې خبره هم ايمان دے چې



د الله تعالى مراد که کونی دے او که شرعی نو دا د هغه د حکمت تابع دے۔
 نو هر هغه خه چې هغه ئ کونی فیصله فرمائیلې ده یا ئ بندگان شرعاً په
 هغې سره په بندگئ مکلف کړي دي، نو دا د حکمت په وجه دي او د حکمت
 الهي موافق دي، برابره خبره ده که مونږ په هغې باندې پوهیږو او که زمونږ
 عقلونه د هغې د پوهې نه قاصر وي، ځکه الله تعالى فرمائی: آیا نه دے الله
 تعالى ډیر غوره فیصله کوونک د فیصله کوونکو نه؟ ولې نه دے بلکه الله
 تعالى ډیر غوره فیصله کوونک دے سورت تین. 8: او څوک دے ډیر ښائسته
 (بهر د الله تعالى نه په اعتبار د فیصلې سره، د پاره د هغه قوم چې یقین
 کويسورت مائده. 50: زمونږ په دې خبره هم ایمان دے چې الله تعالى د خپلو
 دوستانو) مومنانو (سره محبت کوي او هغوي د الله تعالى سره محبت
 کوي۔ لکه د الله تعالى ارشاد دے ته اووایه اے نبی! که چرته تاسو د الله
 تعالى سره محبت کوئ نو) شرط دا دے چې (زما تابعداری وکړئ، نو الله
 تعالى به ستاسو سره محبت وکړيسورت ال عمران. 31: نو زر دے چې الله
 تعالى به داسي قوم راوړي چې الله تعالى به هغوي سره محبت کوي او دوي
 به د الله تعالى سره محبت کويسورت مائده. 54: او الله تعالى محبت کوي
 د صبر کوونکو سرهسورت ال عمران. 146: او انصاف کوئ، یقینا الله تعالى
 محبت کوی د انصاف کوونکو سرهسورت حجرات. 9: او احسان) په
 اخلاص سره او اتباع د سنت سره ښائسته عمل (کوئ بې شکه الله تعالى
 محبت کوي د داسي ښائسته عمل کوونکو سرهسورت بقره. 195: زمونږ په
 دې خبره هم ایمان دے چې الله تعالى کوم اعمال او اقوال مشروع گرځولي
 دي نو په هغې رضا کيږي او چې د کومو نه ئ منع کړې ده نو هغه



بدگنږي۔ لکه فرمائی۔ که تاسو کفر کوئی، نو الله تعالیٰ پی پرواه دے ستاسو نه) خه حاجت ستاسو ایمان او عبادت ته نه لري (او هغه د خپلو بندگانو په کفر نه رضا کیري) نه ی خوښوي (او که تاسو شکر کوئی نو الله تعالیٰ به رضا کیري ستاسو نه. سورت زمر 7: لیکن بد گنږلي دي الله تعالیٰ پورته کیدل د دوي) د پاره د جهاد (نو دوي ی منع کړل او اووئیلے شول دوي ته، کینی سره د کیناستونکو نهسورت توبه. 46: او زمونږ پدي خبره هم ایمان دے چې الله تعالیٰ د هغه چا نه رضا کیري څوک چې ایمان والا دي او د سنت مطابق اعمال کویراضي شوے دے الله تعالیٰ د دوینه او دوي راضي شوي دي د هغه نه، دا) بدله (د هغه چا د پاره ده چې څوک ویره کوي د خپل رب نهسورت بینه. 8: او زمونږ په دې خبره هم ایمان دے چې یقیناً الله تعالیٰ غضب کوي په هغه چا چې څوک ددي غضب مستحق وي، چی هغه کافران وغیره دي لکه الله تعالیٰ فرمائی: هغه خلق چې گمانونه کوي په الله تعالیٰ باندې بدگمانو نه په دوي باندې دې وي آفت) حادثه او عذاب (ناکاره، او غضب کړے دے الله تعالیٰ په دوي باندېسورت فتح. 6: لیکن هغه څوک چې هغه د کفر قبلولوته سینه پرانیستله، نو په دوي باندې غضب دے د الله تعالیٰ د طرف نه او ددوی د پاره عذاب لوی دےسورت نحل : 106. او زمونږ پدي خبره باندي ایمان دے چې یقیناً د الله تعالیٰ د پاره صفت د" وجه "شته چې الله ذوالجلال پري موصوف دے لکه فرمائی: او باقی به پاتي کیري مخ د رب ستا چې خاوند د لویې او د عزت دےسورت رحمن 27: او زمونږ پدي هم ایمان دے چې پی شکه د الله تعالیٰ د پاره دوه عظیم او کریم لاسونه دی) څنگه چې د هغه د لوی شان سره لائق دي(لکه چې



الله تعالی فرمائی بلکه دواړه لاسونه د الله تعالی فراخه دي، خرچ کوي څنگه چې د هغه خوبنه شیسورت مائده.64: او دي خلقو) مشرکانو (قدر نه دے کرے د الله تعالی لائق قدر د هغه، او ځمکه به ټوله د هغه په قبضه) موتی (کې وی د قیامت په ورز باندې او اسمانونه به را انغختي شوي وي د هغه په ځي لاس کې، پاک دے الله تعالی او پورته دے د هغه څه نه چې دا خلق ورسره کوم شریکان جوړویسورت زمر.67: او زمونږ پدي خبره ایمان دے چې د الله تعالی د پاره دوه حقیقی سترگي دي، ځکه چې الله تعالی فرمائی (نوح علیه السلام ته) او جوړوه کشتی زمونږ د سترگو مخامخ او زمونږ په وحي سرهسورت هود.37: او نبی کریم صلی الله علیه وسلم فرمائيلي دي: د الله تعالی حجاب) د مخلوق نه پرده (نور دے، که دغه د نور پرده لري کړي نو تر څومره مخلوق پوری چې د هغه نظر رسیري نو د الله تعالی د مخ پلوشې به ئ وسوزوي-) "یعنی د الله سبحانه وتعالی د مخ پلوشي دومره تیزی دي که چرته د هغې د مخې نه ئ د نور حجاب لري کړو نو تمام مخلوقات د دغه پلوشو برداشت نشي کول، بلکه وبه سوزي(د تمام اهل السنة والجماعة پدي اجماع ده چې د الله سبحانه وتعالی سترگې دوه دې- ددې خبرې تائید د نبی کریم صلی الله علیه وسلم هغه قول کوي چې کوم ئ د دجال په باره کې فرمائيلي دے: چې هغه اعور) یعنی یوي سترگې والا دے، ځکه چې بله سترگه ئ د انکور پشان بوته راوتي ده او خرابه ده (او ستاسو رب اعور نه دے. او مونږ په دي خبره هم ایمان لرو چې ، بی شکه الله تعالی: نشي را لاندې کولے الله تعالی لره نظرونه) سترگي (او هغه الله تعالی خو را لاندې کوي ټول نظرونه) د مخلوق (او الله تعالی ډیر باریک بین



خبردار ذات دے سورت انعام. 103: زمونږ پڊي خبره هم ايمان دے چي مؤمنان به خپل رب د قيامت په ورز ويني او دهغه (سبحانه وتعالیٰ) (ديدار به کوي). لکه الله تعالیٰ فرمائی: څه مخونه) د مومنانو (به په دغه ورز) د قيامت (ترو تازه وياو خپل رب ته به کتونکي) ديدار کوونکي (ويسورت قيامه. 22-23: زمونږ پڊي خبره هم ايمان دے چي د الله تعالیٰ د صفاتو د کمال په وجه د هغه هيڅ مثال نيسته، لکه الله تعالیٰ فرمائی: د الله په څېر هېڅ شی نشته او هغه اورېدونکی او ليدونکی ديسورت شوری. 11: او مونږ په دې ايمان لرو چې الله تعالیٰ باندې څه پرکالي او خوب نه رازيسورت بقره. 255: د حیات او قیومیت د کمال په وجه

زمونږ پڊي خبره هم ايمان دے چي الله تعالیٰ د خپل عدل د کمال په وجه په هيڅ چا هم ظلم نه کوي. او دا چي الله تعالیٰ په بندگانو باندې د خپلې نگهبانۍ او احاطې د کمال په وجه د خپلو بندگانو د اعمالو نه غافل (پي خبره) نه دے

او زمونږ پڊي خبره ايمان دے چي د الله تعالیٰ د علم او قدرت د کمال په وجه هغه لره په ځمکه او اسمانونو کې هيڅ نشي عاجز کولے. لکه الله تعالیٰ فرمائی: يقيناً حکم د الله تعالیٰ چي کله اراده وکړي د يو څيز (کار) هغه داوي چي ورته وائی اوشه نو هغه اوشيسورت يس. 82:

د الله تعالیٰ د قوت د کمال په وجه د هغه سره کوم ستړي والے او سستی نه پيوسته کيږي. لکه الله تعالیٰ فرمائی:



او يقيناً پيدا ڪري دي مونڙ اسمانونه او ڄمڪه او هغه ڇه ڇي په مينڃ
دواڙو ڪي دي، په اندازو د شپڙو ورڇو ڪي، او ندي رسيدل مونڙ ته ڇه سترڙي
والو. سورت ق. 38 بغير د سترڙي والي او عاجزي نه

زمونڙ پدي هم ايمان دے ڇي مونڙ د الله تعالى د پاره هغه اسما او
صفات ثابتوؤ کوم ڇي الله تعالى د خپل زان د پاره ثابت ڪري دي او يا ورته
رسول الله صلي الله عليه وسلم ثابت ڪري دي، ليکن پدي باب ڪي مونڙ د
دوؤ لويو غلطو نظرياتو نه برات کوو. ڇي يو تمثيل دے او بل تڪيف:

تمثيل: دا دے ڇي يو تن په زره ڪي يا په ژبه داسي او وائي ڇي، د الله
تعالى صفات د مخلوق پشان دي) يعني مونڙ به د الله تعالى د صفاتو ڪه
استوا على العرش ده، ڪه يد، ساق، رجل، اتيان، غضب، رحمة، ضحك
وغيره هر قسم صفات وي په ظاهر به ئ ايمان راوڙو او ددي هيڃ مثال به
د مخلوق سره نه ورکوؤ. مترجم)

تڪيف: دا دے ڇي يو تن په خپل زره ڪي يا ژبه باندي دا او وائي ڇي د
الله تعالى د صفاتو ڪيفيت داسي او داسي دے. -) بلڪه د صفاتو په ڪيفياتو
باندي الله تعالى عالم دے او زمونڙ به ئ ظاهر ايمان وي او حقيقت به ئ
الله تعالى ته سپارو او ددي ڪيفياتو باره ڪي سوالات او تپوسونه ڪول د اهل
البدع والاهوا ڪار دے

او زمونڙ پدي ايمان دے ڇي هر هغه ڇه به د الله تعالى نه نفي کوؤ
کوم ڇي الله تعالى د خپل زان نه نفي ڪري دي او يا تري رسول الله صلي الله
عليه وسلم نفي ڪري دي، او دغه نفي به متضمن وي داسي اثبات لره کوم
ڇي ددي په ضد ڪي ڪمال وي. -) يعني الله تعالى د خپل ڄان نه د ڪمزوري يا



ضعف یو صفت نفی کړي نو ددي په ضد کې به د کمال یو لوی صفت الله تعالی لره ثابتیږي لکه مثلاً الله تعالی د زان نه خوب او پرکالی یا غفلت نفی کړی دے، ځکه چې په الله تعالی کې کمال د حیات، قیومیت، علم، قدرت او کمال د احاطې دے۔ او مونږ به سکوت) خاموشی (کوږ د هغه څه نه چې الله تعالی او د هغه رسول تري سکوت کړی دے۔ مترجم)

زمونږ عقیده دا ده چې په دغه طریقه باندې تللی) او دغه مخکې بیان شوی عقیده اختیارول (فرض دي، چې ددې نه خلاصه نیشته، ځکه چې کوم صفات چې الله تعالی د خپل زان د پاره ثابت کړي دي او یای د خپل زان نه نفی کړي دي، نو دا هغه خبر دے کوم چې الله سبحانه وتعالی د خپل ځان په باره کې ورکړی دے او دغه الله سبحانه وتعالی په خپل نفس باندې ډیر اعلم دے او په وینا کې ډیر ریشتون دے او خبری ی ډیرې بنائسته دي، او بندگان د هغه علم پخپله احاطه کې نشي راوستلے۔ او هغه صفات او نومونه چې د هغه رسول صلی الله علیه وسلم ورله ثابت کړي دي او یای ترې نفی کړي دي نو دا هغه خبر دے چې ددې خبر مونږ ته هغه شخصیت) محمد رسول الله صلی الله علیه وسلم (راکړی دے کوم چې پخپل رب باندې د ټولو خلقو نه زیات اعلم، د مخلوق ډیر خیر خواہ، په خلقو کې ډیر ریشتون او ډیر فصیح وو۔ نو د الله تعالی او د هغه د رسول صلی الله علیه وسلم په کلام کې د علم، صدق او بیان کمالات دي، نو ددي په رد کولو کې زمونږ د پاره هیڅ عذر نیشته او نه ددې په قبلولو کې څه تردد او شک پکار دے

په باب د صفاتو کې کتاب او سنت په ظاهر جاری کول:



هر هغه څه چې د دینه مخکې مونږ کوم د الله تعالی صفات تفصیلی یا اجمالی، په طور د اثبات یا په طور د نفی پیش کړل نو پدې کې مونږ د خپل رب په کتاب (قرآن مجید) او د خپل نبی صلی الله علیه وسلم په سنتو اعتماد کوونکی یو. او په هغه لاره تلونکی یو چې زمونږ د امت سلف صالحین او د هغوی نه بعد پری د هدایت امامان تلونکی وو.

زمونږ پدې باب کې دا عقیده ده چې ددې متعلق وارد د کتاب او سنت نصوص پخپل ظاهر جاري کول واجب) فرض (دي، او دا به پخپل حقیقت حمل کیری کوم چې د الله عزوجل د لوی شان سره لائق دیاو مونږ برات او بیزاری) د لاتعلقی اعلان (کوو د هر هغه تحریف کوونکو د غلطې لارې نه چې دغه صفات ی هغه طرف ته اړولي دي) د باطل علم کلام یا فسد تاویلاتو په وجه (چې الله تعالی او د هغه رسول صلی الله علیه وسلم ی اراده نه ده کړي-) یعنی دهغه متکلمین او باطل پرستو د عقیدې نه برات فرض دے چا چې په اسما او صفات الهی کې باطل تاویلات کړي دي او داسې تحریفات ی کړي دي چې د الله او رسول د مراد نه خلاف مرادونه ی ترې اخذ کړي دي، لکه استوی په معنی د استولی او غلې یا ید په معنی د قدرت سره اخلی چې دا یو باطل او د الله او رسول د مراد نه خلاف تاویل بلکه تحریف دے او مونږ د هغه معطلینو د طریقې او لارې نه هم برات کوو چا چې دغه صفات د خپل مدلول او هغه مراد نه معطل کړی دي کوم چې الله تعالی او د هغه رسول صلی الله علیه وسلم مراد کړي دي. او د هغه غالبینو د لارې نه هم زمونږ برات دے چا چې دغه صفات په تمثیل حمل



کری دی او یا ئ د هغی د مدلول د پاره د تکلیف) کیفیت بیانولو (تکلف کرے دے۔ مترجم)

زمونبر په علم یقینی سره پدې خبره علم دے چې هر هغه څه چې د الله تعالی په کتاب او یا د هغه د نبی صلی الله علیه وسلم په سنت کې راغلي دي نو هغه حق دي او د یو بل سره څه تناقض نیشته۔ ځکه چې الله تعالی فرمائی: آیا دا خلق ژور سوچ نه کوي په قرآن کې؟ او که چرته دا قرآن د الله نه غیر د بل چا د طرف نه وے نو خامخا به دوي موندلے وے په دي کې (اختلاف) تناقض (دیرسورت نساء. 82: ځکه چې په خبرونو ورکولو کې تناقض خو د یو بل تکذیب کولو لره مستلزم وي او دا کار د الله تعالی او د هغه د رسول الله صلی الله علیه وسلم په خبرو ورکولو کې محال او ناممکن دے۔ چا چې داسی دعوه وکړله چې د الله تعالی په کتاب یا د رسول الله صلی الله علیه وسلم په سنت کې او یا دواړو پخپل مینځ کې تناقض دے نو دا دعوی ئ د خپل ناکاره قصد او د زړه د کور والي په بنیاد کړئ ده۔ نو داسي ناکاره انسان دي الله تعالی ته توبه وکړي او د خپل کړ لیچ او گمراهی نه دي زان وباسي۔ او چاته چې په زړه کې د الله تعالی په کتاب یا د هغه د رسول صلی الله علیه وسلم په سنت او یا ددي دواړو په مینځ کې د تناقض وهم راغلو نو دا وهم یا خو د ده د قلت علم (د علم د کموالي (په وجه رازي، یا به دده د فهم قصور وي او یا با دده په تدبر کې تقصیر) کوتاهی (وي۔ نو دا انسان دي د علم تلاش وکړی او په تدبر کې دې کوشش وکړي تردی پوري چې ده ته صحیح حق واضح شی۔ او که بیا هم ده ته خبره واضحه نشی نو بیا دي دا معامله یو عالم ته وسپاري او د خپل توهم نه دي ځان بند کړی،



او داسی خبره دې وکړې لکه څنگه چې د مضبوط علم خاواندان ئ کوي ،
چې(یعنی مونږ په دي باندې ایمان راوړې دے، چې دا قول زمونږ د رب د
طرف نه دي (سورت ال عمران.7 :

او پدي خبره دي ځان پوهه کړي چې په کتاب او سنت کی هیڅ تناقض
نیشته او نه ددي دواړه په مینځ کې شته او نه پکي څه اختلاف شته.

فصل - په ملائکو باندې ایمان:

زمونږ د الله تعالی په ملائکو باندې ایمان دے او دا ملائک داسې
دیدوي د الله تعالی عزتمند بندگان دي.دوي د الله تعالی د وینا نه وړاندې
واله نه کوي او د الله تعالی په حکم باندي عمل کویسورت انبیاء.27-26 :دا
ملائک الله تعالی پیدا کړی دي ، نو دوي د الله تعالی د عبادت پابندي کوي
او د هغه اطاعت نه منقاد دي- لکه الله تعالی فرمائی:دوي لوی نه کوي د
الله تعالی د عبادت نه او نه) ئ د عبادت نه (سترې کیري پاکي وائی د الله
تعالی د پاره د شپې او د ورځې او سستی نه کویسورت انبیاء.20-19 :

دا ملائک الله تعالی زمونږ نه په پرده) حجاب (کې کړي دي نو مونږئ
نشو لیدلې، او کله ئ الله تعالی د خپلو بعض بندگانو د پاره را ښکاره هم
کړي، لکه جناب نبی کریم صلی الله علیه وسلم، جبریل علیه السلام لره د
هغه په اصل صورت کې لیدلې ووچې شپښ سو (600) وزې ئ وې او د
اسمان کنارې ئ پټې کړې وې دغه شان جبریل علیه السلام، مریم علیه
السلام ته د پوره بشر په صورت کې راغله ووچې مریم علیه السلام د هغه
سره او هغه و یي بی مریم سره خبرې وکړلې یوځل جبریل علیه السلام د
جناب نبی کریم صلی الله علیه وسلم په خدمت کې په یو داسې وخت کې



حاضر شو چې د نبی کریم صلی الله علیه وسلم سره صحابه کرام رضی الله عنهم ناست وو او جبریل علیه السلام د یو سرې (په شکل کې راغلو چې نه پیژندلې کیدلو) چې دا څوک دی؟ (او نه پرې د سفر اثرات ښکاره کیدل تې سپینې جامې ئ اغوستې) اچولې (وې ویخته ئ تک تور وو ، د نبی کریم صلی الله علیه وسلم مخې ته کینا ستلو، او نبی کریم صلی الله علیه وسلم د زنگنانو) گوډو (سره ئ خپل زنگنان ولگلول او خپل لاسونه ئ د هغوي په ورون) پتونونو (باندي کېخودل ، هغه د نبی کریم صلی الله علیه وسلم سره خبرې کړلې) چې سوالات وو (او نبی کریم صلی الله علیه وسلم د هغه سره خبرې وکړلې) چې جوابات ئ ورکړل (نو بیا روستو نبی کریم صلی الله علیه وسلم صحابه کرام رضی الله عنهم ته خبر ورکړو چې دغه شخص جبریل علیه السلام وو) ځکه صحابه کرامو رضی الله عنهم نه وو پیژندلې)

زمونږ پدې خبره باندي ایمان دی چې ملائک په مختلفو کارونو باندي مکلف کړې شوي دي:

زمونږ پدې خبره باندي ایمان دی چې ملائک په مختلفو کارونو باندي مکلف کړې شوي دي په دوي کې جبریل علیه السلام په وحی راوړلو باندي مقرر دی، چې دغه وحی د الله تعالی په حکم باندي د هغه د طرف ته هغه چاته راوړي چې د الله خوښ شي ، چې هغه انبیاء کرام او رسولان علیهم السلام دي ،) چې دغه سلسله په محمد رسول الله صلی الله علیه وسلم باندي سرته ورسیدله (جناب میکائیل علیه السلام په بارانونو او نباتاتو باندي مکلف او مقرر دی ، جناب اسرافیل علیه السلام په شپیلئ کې په



پوکې و هلو مقرر دے، کله چې قیامت قائمیري او په خلقو به صعق او مرگ رازي او بیا به د قیامت په ورز د خلقو د راپورته کیدو او راغونډیدو په وخت کې هم پوکے کوي) حدیث کې رازي چې دوې دواړو مینخ کې به څلویښت کاله فاصله وي (په دوي کې ملک الموت د مخلوق د مرگ په وخت کې د هغوي د ارواحو قبض کولو باندې مکلف دے۔ ملک الجبال په غرونو باندې مقرر دے۔ او "مالک" په نوم د جهنم خزانچي) دربان (دے، چې په اور مقرر دے۔ بعض ملائک په هغه وړو ماشو مانو باندې) او په هغوي کې په روح اچولو (مقرر دي کوم چې د مائندو په رحمونو) بچه دانئ (کې وي ، بعض نور ملائک د بنی آدم په حفاظت مقرر دي، بعض د دوي د اعمالو په لیکلو) کراما کاتبین (مقرر دید هر شخص د پاره دوه ملائک دیکې طرف او کس طرف ته یو یو ملک تیار ناست دے خې طرف او کس طرف ته یو یو ملک تیار ناست دے ، نه راوباسي دا انسان کومه خبره (د خولې نه (مگر د هغې په خواکې نگهبان ملک تیار) مقرر (دے سورت ق : 17-18 بعض ملائک د مړی نه په سوال) تپوس (کولو مقرر دي چې کله هغه قبر ته وسپارل شي، دوه ملائک ورته راځي او د ده نه به دده د دین او دده د نبی په باره کې تپوسونه کویمومنانو ته الله تعالی د صحیح جواب ورکولو توفیق ورکوي، لکه الله تعالی فرمائی: کلکوي الله تعالی مومنان په وینا مضبوطه باندې په دنیا او آخرت کې ، او گمراه کوي ظالمان ، او کوي الله تعالی هغه څه چې ځی خوبنه شیسورت ابراهیم. 27: بعض ملائک په اهل جنت باندې مقرر دي) چې د جنت په دروازو کې به د جنتیانو استقبال کوي(را داخلیري به په دوي باندې ملائک د هرې دروازې نه،) وائی به ورته



(سلام دې وې په تاسو باندې ستاسو د صبر کولو په وجه ، ډير ښکله
(بناسته (انجام دے د کور) د جنتسورت رعد.23-24 :

او يقينا مونږ ته نبی کریم صلی الله عليه وسلم د دې خبر راکړے دے
چې په (اووم (اسمان کې بیت المعمور ته روزانه ملائک داخليري ، او بل
روایت کې چې دا ملائک هلته مونځ کوي-نو روزانه اویازره (70000)
ملائک ور داخليري ، او بیا هیڅ کله د دوي دوباره نمبر نه رازي

فصل

زمونږ پا دی خبره ایمان دے چی الله تعالی پخپلو رسولانو باندی
کتابونه نازل کړی دی چی هغوی د مخلوق (جن او انس) د پاره حجت
گرځولی دی او د عمل کوونکو د پاره هم دلیل گرځولي دی ، انبیاء کرام
عليهم السلام به پدی کتابونو سره خپلو امتونو ته د حکمت تعلیم ورکولو
او د هغوی تزکیه (د نفس پاکي) به ئی کوله

زمونږ پدی خبره ایمان دے چی الله تعالی د هر رسول سره یو کتاب نازل
کړے دے ، لکه چی الله تعالی فرمائی:یقینا رالیږلی دی مونږه رسولان په
واضحه دلائلو سره ، او مونږ نازل کړې وو د هغوی سره کتابونو او میزان ،
ددی د پاره چی ودیری خلق په انصاف سورت حدید.25 :

په دغه اسمانی کتابونو کی مشهور دادی:

1- تورات:دا کتاب الله تعالی په جناب موسی علیه السلام باندی نازل
کړے وو او بنی اسرائیلو ته د ټولو نه عظیم کتاب همدا راغله وو ، ددی په
باره کی الله تعالی فرمائی:پدی تورات کی هدایت او زړا وه ، فیصلی به کولی



په دى سره انبياؤ (عليهم السلام) كوم چى تابعدار وو د دى د احكامو هغه خلقو ته چى يهود وو او الله والا خلقو او علماؤ (به پرى هم فيصلى كولى) په دى سبب چى د دوينه د الله د كتاب حفاظت غوښتلى شوې وو او دوى په هغى عالمان) پوهه (وو.سورت مائده.44 :- تورات:دا كتاب الله تعالى په جناب موسى عليه السلام باندى نازل كړې وو او بنى اسرائيلو ته د ټولو نه عظيم كتاب همدا راغلى وو ، ددى په باره كى الله تعالى فرمائى:انجيل:دا هغه كتاب دى چى الله تعالى په جناب عيسى عليه السلام باندى نازل كړې وو ، او دا كتاب د تورات تصديق كوونكى او د هغى د احكامو اتمام كوونكى وو، لكه الله تعالى فرمائيسورت مائده.46: او دغه شان الله تعالى فرمائى):عيسى عليه السلام وفرمائيل (او ددى د پاره چى زه حلال وگزروم) په بيان سره (د بعضى هغه څيزونو چى حرام كړې شوى وو په تاسو بانديسورت ال عمران.50 :

زبور:دا كتاب الله تعالى داؤد عليه السلام ته ورکړې وو

4- د ابراهيم او موسى عليهما الصلاة و السلام صحيفى

5- قرآن مجيد:دا هغه آخرى عظيم كتاب دى چى الله تعالى په خپل خور نبى جناب محمد خاتم النبئين صلى الله عليه وسلم باندى نازل كړې دى د دى عظيم كتاب په باره كى الله تعالى فرمائى:هدايت دى د خلقو د پاره او واضح دلائل پكى دى د هدايت او فرق كوونكى دى په مينځ د حق او باطل كئسورت بقره.185:تصديق كوونكى دى د هغه كتابونو كوم چى ددينه مخكښ دى او ساتنه) حفاظت كوونكى (دى په دغه كتابونو بانديسورت مائده.48: الله په دى قرآن سره مخكښئ ټول كتابونه منسوخ



وگرڇول او الله تعالى ددی د حفاظت ذمه داری اخستی ده چی د خبث کارونو والو او د تحریف کوؤنکو د کپ لیچ نه ئی محفوظ ساتلے دے لکه الله تعالى فرمائیں بارہ: مونبر قران کریم ناز کپی دی او مونبر پی حفاظت په خپله کو. سورت حجر. 9: دا حفاظت ئی ځکه وکړو چی دا کتاب به ترقیامته پورے په تمام مخلوق باندی حجت پاتی کیری. او هر چی مخکنی کتابونه وو نو هغه تر یو محدود مودی پوری نازلیدل ، چی کله به ورپسی بل کتاب نازل شو نو هغه مخکنے به ئے منسوخ اوگرځولو او په مخکنی کتاب کی به چی څه تحریف یا تغیر شوے وو نو د هغی وضاحت به ئے کولو ، همدا وجه ده چی دغه کتابونه معصوم نه وو (یعنی د تحریف لفظی او معنوی نه مفوظ نه وو) ځکه په هغی کی تحریف ، زیادت او نقصان واقع شو لکه چی پدی خبره باندی دغه لاندینی تمام آیتونه دلیل دی: د هغه خلقو نه چی یهودیان دی (داسی خلق شته) چی تحریف کوی (بدلوی کلمات د الله تعالى د کتاب) د خپلو ځایونو نه سورت توبه. 46: پس تباھی ده د هغه خلقو د پاره کی لیکی کتاب پخپلو لاسونو باندی ، بیا وائی چی دا خود الله تعالى د طرف نه دے) دا کار کوی (دوی د پاره ددی چی واخلی په هغی باندی قیمت لږ) دنیاوی مفادات (پس تباھی ده د دوی د پاره د و چی د هغه لیکلو چی د دوی لاسونو لیکلی دی او تباھی ده د دوی د پاره د و چی د هغه کسب نه چی دوی ئے کويسورت بقره. 79: ته ورته اووايه اے نبی : چا نازل کړے دے هغه کتاب چی راوړے وو هغی لره موسی علیه السلام چی رنږا او هدایت وو د خلقو د پاره ، تاسو گرځولے دے هغی لره ټکری ټکری ، چی ښکاره کوئی) بعضی احکام د هغی (او پته وئ ډیری خبریسورت



انعام. 91: او بعض د دوینه یوه داسی ډله ده چی تاووی خپلی جبی په کتاب باندی دی دپاره چی ته گمان وکړی په هغی باندی د کتاب نه او حال دادی چی هغه د کتاب نه نه وی ، او وائی دوی چی دا د الله د طرف نه دی او حال دا چی هغه د الله د طرف نه نه وی ، او دوی جوړوی په الله تعالی باندی دروغ ، او حال دا چی پوهیږی (چی دا دروغ دی او باطل کار دی) نه دی جائز) او ممکن (دیو) داسی (بشر د پاره چی الله تعالی دی هغه ته کتاب ، د دین پوهه او پیغمبری ورکړی وی او بیا دی خلقو نه داسی اووایی چی د الله نه سیوا زما بندگی کوونکی شئسورت ال عمران. 78-79: ای اهل کتابو ! یقینا راغلی دی تاسو ته رسول ځمونږ چی بیان کوی تاسوته د ډیرو هغه) احکامو (چی تاسو پټ کړی وو د الله تعالی د کتاب نهسورت مائده : 15. تردی قول پوری: یقینا کفر کړی دی هغه خلقو) کافران دی (چی څوک دا وائی چی یقینا الله تعالی چی دی نو هغه مسیح ځوی د مریم دی سورت مائده. 17: فصلزموږ پادی خبره باندی ایمان دی چی الله تعالی خپل مخلوق ته رسولان را لیکلی دیزیری ورکوونکی او ویره ورکوونکی ددی د پاره چی نه وی د خلقو د پاره په الله تعالی باندی) دهغه مخی ته (کومه بهانه ، روستو د رالیگلو د رسولانو نه ، او دی الله تعالی زورو) غالب (حکمتونو والاسورت نساء. 165: زمونږ پدی خبره ایمان دی چی په سلسله د رسولانو کی او جناب نوح علیه السلام وو او په دوی کی آخری جناب محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم وو - لکه الله تعالی فرمائی: یقینا مونږه وحی کړی ده تاته ، لکه چی څنگه مونږه وهی کړی وه جناب نوح علیه السلام او هغه) رسولانو (ته کوم چی د هغه نه روستو ووسورت نساء :



16. نہ دے محمد (صلی اللہ علیہ وسلم) پلار د یو نارینہ ستاسونہ ، لیکن د اللہ تعالیٰ رسول او آخری شخصیت د پیغمبرانو دے سورت احزاب 40: پہ دغه پیغمبرانو کی د تولو نہ افضل جناب محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم دے ، بیا جناب ابراہیم علیہ السلام ، بیپہ دغه پیغمبرانو کی د تولو نہ افضل جناب محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم دے ، بیا جناب ابراہیم علیہ السلام ، بیا جناب موسیٰ علیہ السلام ، بیا جناب نوح علیہ السلام ، او بیا جناب عیسیٰ بن مریم علیہ السلام دے ، او د دوی خصوصیت او فضیلت ددی قول د اللہ تعالیٰ د وحی نہ دے او هغه وخت چی مونبر پخه وعده اخستی وه د پیغمبرانو نہ او ستانه او د نوح او ابراہیم او موسیٰ او عیسیٰ ؑوی د مریم) علیہم السلام (نہ او د هغوی نہ می وعده اخستی وه دعه مضبوطه سورت احزاب 7: زمونبر دا عقیده ده چی شریعت د محمد صلی اللہ علیہ وسلم د دغه تمامو انبیاء کرام علیہم السلام پہ شریعتونو باندی کوم چی اللہ تعالیٰ پخپل فضل سره مخصوص کری و و حاوی شریعت دے - لکه چی اللہ تعالیٰ فرمائیشکاره گرځولے دے اللہ تعالیٰ ستاسو د پاره هغه دین چی په هغی ءے وصیت کرے و و نوح علیہ السلام ته ، او هغه دین چی مونبر ءے وحی کری ده تاته او هغه چی مونبر په هغی باندی وصیت) کلک حکم (کرے و و ابراہیم ، موسیٰ او عیسیٰ) علیہم السلام (ته) هغه دا چی (قائم کری) کلک و دروی په قانون گرځولو سره (دین او پدی کی تفرقی) ډله بازی (مه کوئسورت شوری 13: زمونبر پدی خبره ایمان دے چی تمام رسولان بشر و و ، د اللہ تعالیٰ مخلوق و و ، په دوی کی د ربوبیت صفات نہ و و یعنی) څه معبودات



او " الهة نه وو (لکه چی الله تعالی د نوح علیه السلام چی پدی رسولانو کی اول وو ، په باره کی فرمائی) چی نوح علیه السلام خپل قوم ته وئیلی وو(زه تاسو ته دا نه وایم چی زما سره خزانی دی د الله تعالی اوزه په غیبو باندی هم نه پوهیگم او دا هم نه وایم چی زه ملک) د ملائکو نه (یمسورت هود : 31دغه شان الله تعالی محمد رسول الله صلی الله علیه وسلم ته حکم کړے دے ، چی ددی رسولانو په سلسله کی آخری رسول دے ، چی هغه دی خپل امت ته داسی اووایی:زه تاسو ته دا نه وایم چی زما سره خزانی دی د الله تعالی اوزه په غیبو باندی هم نه پوهیگم او دا هم نه وایم چی زه ملک) د ملائکو نه(سورت انعام:50:اوداسی ورته اووایی:زه اختیار نه لرم د خپل ځان د پاره د نفعی او نه د ضررر ، مگر هغه څه) کیگی (چی الله تعالی ء غواریسورت اعراف:188 :او دائی ورته هم وئیلی دی چی داسی دی اووایی:یقینا زه اختیار نه لرم ستاسو د پاره د ضرر او نه د فائدی ، ته اووایه یقینا مالره هیڅوک د الله تعالی نه نشی خلاصولے او زه هیچری نه مونده کوؤم د الله تعالی نه سیوا ځائی د پناهئسورت جن:22-21:زمونږ په دی خبره هم ایمان دے چی دا تمام انبیاء کرام علیهم السلام د الله تعالی بندگان وو ، الله تعالی دوی ته په رسالت سره عزت ورکړے وو، او په اعلی مقاماتو کی ء د دوی صفت په عبودیت سره کړے دے او په داسی مقام کی چی الله تعالی د دوی ثنا او مدح کوی نو د دوی بندگی ذکر کوی ، لکه الله تعالی د جناب نوح علیه السلام په باره کی فرمائی:اولاد د هغه چا چی کوم مونږ سواره کړی وو د نوح علیه السلام سره) په کشتی کښ (یقینا هغه د الله تعالی بنده وو شکر گزارسورت اسراء:3:او د آخری رسول محمد مصطفی



صلى الله عليه وسلم په باره كى ئ فرمائيلى دى.بركتونو والا دى هغه ذات چى نازل كړى ؤ دى فرقان) فرق كوونك كتاب په مابين د حق او باطل كى (پخپل بنده باندى دى د پاره چى شى د عالمونو) انس او جن (د پاره ويره وركوونكيسورت فرقان.1:او د نورو رسولانو په باره كى ئ فرمائيلى دى.او راياد كړه زمونږ بندگان ابراهيم او اسحاق او يعقوب) عليهم السلام (چى خاوندان د قوت او پوهى ووسورت ص.45:او راياد كړه زمونږ بنده داود عليه السلام چى خاوند د قوت وو ، يقينا هغه ډير گرځيدونك وو) د الله طرف ته (سورت ص.17 :او بخلى وو مونږه داود عليه السلام ته سليمان عليه السلام ، ډير غوره بنده وو، يقينا ډير گرځيدونك وو) الله طرف ته (سورت ص.30 :او د جناب عيسى عليه السلام په باره كى ئ فرمائيلى دى.نه وو هغه مكر بنده وو) د الله (چى مونږ نعمت كړى وو په هغه باندى او مونږ گرځولې وو هغه لره مثال د پاره د بنى اسرائيلوسورت زخرف.59:زمونږ پدى خبره ايمان دى چى د رسولانو سلسله په رسالت د جناب محمد رسول الله ﷺ سره ختمه شوه او سرته ورسيدله او محمد مصطفى ﷺ الله تعالى د تاممو خلقو طرف ته د رسول په حيثيت سره راليكلى دى ، لكه چى الله تعالى فرمائى:اى خلقو يقينازه رسول) استازى (يم د الله تعالى ستاسو د ټولو خلقو طرف ته هغه الله) رسول گرځولى يم (چى د هغه د پاره بادشاهى ده د اسمانونو او ځمكى نشته دى هيڅ حقدار د عبادت سيوا د هغه نه ، هغه ژوندى كول او مړه كول كوى ، نو ايمان روپى په الله تعالى او د هغه په هغه رسول چى نبى امى دى ، هغه نبى چى (پخپل هم) ايمان لرى په الله تعالى او د هغه په كلماتو باندى او د دى نبى



تابعدارى وکړئ ، دى د پاره چى تاسوته هدايت وشى.سورت
اعراف.158:مونږ پدى خبره ايمان دے چكى د جناب محمد رسول الله ﷺ
شريعت هغه دين دے كوم چى الله تعالى د خپلو بندگانو د پاره غوره كړے
دے ، او الله تعالى د هيچانه د دى دين نه سيوا بل دين نه قبلوى ، لكه چى
الله تعالى فرمائى: ښه شكه د الله تعالى په نيز (غوره كړى شوى او قبول
كړى شوى) دين اسلام دے سورت ال عمران.19:او دا قول د الله
تعالى:ثبارة : ستاسو لپاره مي نن ورځ دين بشپړ او مكمل كړ ، او ستاسو
لپاره په اسلام باندي د دين په توگه راضي يم.سورت مائده.3:او دا قول د
الله تعالى:او چا چى لټولو (طلب كړو) د اسلام نه غير بل دين نو دا به
هيچرى دده نه قبول نه كړيشى او دا انسان به په آخرت كى د تاوان والو نه
ويسورت ال عمران.85 :

سورت جن.22-21:

زمونږ په دى خبره هم ايمان دے چى دا تمام انبياء كرام عليهم السلام د
الله تعالى بندگان وو ، الله تعالى دوى ته په رسالت سره عزت وركړے وو، او
په اعلى مقاماتو كى د دوى صفت په عبوديت سره كړے دے او په داسى
مقام كى چى الله تعالى د دوى ثنا او مدح كوى نو د دوى بندگى ذكر كوى ،
لكه الله تعالى د جناب نوح عليه السلام په باره كى فرمائى:

اولاد د هغه چا چى كوم مونږ سواره كړى وو د نوح عليه السلام سره)
په كشتى كښ (يقينا هغه د الله تعالى بنده وو شكر گزار

سورت اسراء.3:



او د آخری رسول محمد مصطفیٰ صلی اللہ علیہ وسلم پہ بارہ کی ئ فرمائی لی دی۔

برکتونو والا دے هغه ذات چی نازل کرے ئے دے فرقان (فرق کوؤنکے کتاب پہ مابین د حق او باطل کی) پخپل بنده باندی دی د پارہ چی شی د عالمونو (انس او جن) د پارہ ویره ورکوؤنکی سورت فرقان.1:

او د نورو رسولانو پہ بارہ کی ئ فرمائی لی دی۔

او رایاد کرہ زمونبر بندگان ابراهیم او اسحاق او یعقوب (علیهم السلام) چی خاوندان د قوت او پوهی وو

سورت ص.45: او را یاد کرہ زمونبر بنده داود علیہ السلام چی خاوند د قوت وو ، یقینا هغه ډیر گرځیدونکے وو) د اللہ طرف ته (سورت ص.17 : او بخلے وو مونبره داود علیہ السلام ته سلیمان علیہ السلام ، ډیر غوره بنده وو، یقینا ډیر گرځیدونکے وو) اللہ طرف ته (سورت ص.30 :

او د جناب عیسیٰ علیہ السلام پہ بارہ کی ئ فرمائی لی دی۔

نه وو هغه مگر بنده وو) د اللہ (چی مونبر نعمت کرے وو په هغه باندی او مونبر گرځولے وو هغه لره مثال د پارہ د بنی اسرائیلو سورت زخرف.59:

زمونبر پدی خبره ایمان دے چی د رسولانو سلسله په رسالت د جناب محمد رسول اللہ ﷺ سره ختمه شوه او سرته ورسیدله او محمد مصطفیٰ



ﷺ الله تعالى د تمامو خلقو طرف ته د رسول په حیثیت سره رالیکلے دے ، لکه چی الله تعالى فرمائی:

اے خلقو یقینا زه رسول (استازے) یم د الله تعالى ستاسو د ټولو خلقو طرف ته هغه الله (رسول گرځولی یم) چی د هغه د پاره بادشاهی ده د اسمانونو او ځمکی نشته دے هیڅ حقدار د عبادت سیوا د هغه نه ، هغه ژوندی کول او مړه کول کوی ، نو ایمان روړئ په الله تعالى او د هغه په هغه رسول چی نبی آمی دے ، هغه نبی چی) پخپل هم (ایمان لری په الله تعالى او د هغه په کلماتو باندی او د دی نبی تابعداری وکړئ ، دی د پاره چی تاسوته هدایت وشی.

سورت اعراف.158:

مونږ پدی خبره ایمان دے چکی د جناب محمد رسول الله ﷺ شریعت هغه دین دے کوم چی الله تعالى د خپلو بندگانو د پاره غوره کړے دے ، او الله تعالى د هیچانه د دی دین نه سیوا بل دین نه قبلوی ، لکه چی الله تعالى فرمائی:

ښه شکه د الله تعالى په نیز) غوره کړی شوی او قبول کړی شوی (دین اسلام دے سورت ال عمران.19:

او دا قول د الله تعالى:

ژباړه : ستاسو لپاره می نن ورځ دین بشپړ او مکمل کړ ، او ستاسو لپاره په اسلام باندې د دین په توگه راضی یم.

سورت مائده.3:



او دا قول د الله تعالیٰ:

او چا چی لتلولو (طلب کرو) د اسلام نه غیر بل دین نو دا به هیچری
 دده نه قبول نه کپیشی او دا انسان به په آخرت کی د تاوان والو نه وی
 سورت ال عمران. 85 :

او زمونږ دا رای ده چی کوم مسلمان (نعوذ بالله) نن داسی دعوی
 وکړی چی د دین اسلام نه غیر بل دین هم د الله تعالیٰ په نیز مقبول او قائم
 کیدلی شی لکه یهودیت او نصرانیت او یا د دینه غیر نو دینونه نو دا انسان
 پدی سره کافر گرخی ، دده نه به د توبه کولو مطالبه کیدیشی ورنه ده ته به
 اسلامی حکومت د مرتد سزا ورکوی ، ځکه چی دا انسان د قرآن تکذیب
 کوونک دے.

زمونږ دا عقیده ده چی چا د تمام عالم د پاره د محمد رسول الله ﷺ
 رسالت نه انکار وکړو نو دا انسان په تمام رسولانو کافر شو ، تردی پوری
 چی په هغه رسول هم کافر شو په کوم باندی چی دا د ایمان لرلو دعوی
 کوی او وائی چی زه د هغی تابعدار یم ، لکه چی الله تعالیٰ فرمائی:
 تکذیب کړے وو قوم د نوح علیه السلام د رسولانو.

سورت شعراء. 105: دلته ی دوی د تمامو رسولانو تکذیب کوونکی
 وگرځول ، حالانکه د نوح علیه السلام نی مخکنی خو رسولان نه وو تیر
 شوی او الله تعالیٰ بل ځائی کی فرمائی: یقینا هغه کسان چی کفر کوی په
 الله تعالیٰ او د هغه په رسولانو باندی او دوی غواړی چی جدائی راوی په
 مابین د الله تعالیٰ او د هغه د رسولانو کی او دوی وائی مونږ ایمان لرو په



بعضو باندى او انكار كوؤ د بعضو نه ، او دوى غواړى چى جوړه كړى ددى په مينخ كى بله لار. دغه خلق دوى پوره كافر دى په ريشتيا سره ، او مونږ تيار كړى دى د كافرانو د پاره عذاب رسوا كوونكى. سورت نساء. 151-150:

دلته ئ دوى د تمامو رسولانو تكذيب كوونكى وگرځول ، حالانكه د نوح عليه السلام نى مخكېنى خو رسولان نه وو تير شوى او الله تعالى بل ځاى كى فرمائى:

يقينا هغه كسان چى كفر كوى په الله تعالى او د هغه په رسولانو باندى او دوى غواړى چى جدائى راوى په ماين د الله تعالى او د هغه د رسولانو كى او دوى واى مونږ ايمان لرو په بعضو باندى او انكار كوؤ د بعضو نه ، او دوى غواړى چى جوړه كړى ددى په مينخ كى بله لار.

دغه خلق دوى پوره كافر دى په ريشتيا سره ، او مونږ تيار كړى دى د كافرانو د پاره عذاب رسوا كوونكى.

سورت نساء. 151-150:

زمونږ پدى خبره هم ايمان دى چى د جناب محمد رسول الله ﷺ نه بعد بل رسول او نبى دنيا ته نه رازى ، چا چى د هغوى نه وروسته د نبوت دعوى وكړله او يا چا د دغه دعوى كوونكى تصديق وكړو نو داسى انسان يقينا كافر دى ځكه چى دغه انسان د الله تعالى ، د هغه د رسول او د اجماع المسلمين تكذيب كوونكى دى.

زمونږ په دى خبره هم ايمان دى چى د جناب نبى كريم ﷺ دپاره خلفاء راشدين رضى الله عنهم وو ، چى هغوى روستو په امت كى د علم ، دعوت



او په مؤمنانو باندی د ولایت په لحاظ سره د نبی کریم ﷺ خلیفه گان شو، په دغه خلفاء راشدین ﷺ کی د ټولو نه افضل جناب ابوبکر صدیق رضی الله عنه وو چی د خلافت د ټولونه زیات حقدار وو ، بیا ور پسی عمر بن الخطاب رضی الله عنه ، بیا عثمان بن عفان او بیا علی بن ابی طالب (رضی الله عنهم اجمعین) وو

په خلافت کی هم د دوی داسی درجه او مرتبه او قدر و منزلت وو، لکه په فضیلت کی ، او هغه الله چی د لوی حکمت خاوند دے داسی نه کوی چی په خیر القرون) په پیرو کی بهترینه پیروی (باندی دی داسی یو سرے والی او ذمه دار) مشر (وگرځوی او حال دا چی د هغه نه دی غوره او د خلافت ډیر حقدار په دوی کی موجود وی

زمونږ پدی خبره هم ایمان دے چی په دی صحابه کرامو رضی الله عنهم کی کله کله یو تن چی په فضیلت کی به ښکته (مفضول) وو نو هغه هم په یو خصوصیت سره ممتاز شوے دے چی په دغه یو خصوصیت سره د خپل ځان نه افضل صحابی باندی ئی هم فوقیت حاصل کړے دے لیکن په دی سره هغه د مطلق فضیلت مستحق نه گزری په هغه چا باندی چی څوک دده نه په فضیلت کی پورته وی ، ځکه چی د فضیلت موجبات زیات او مختلف انواعو باندی مشتمل دی

زمونږ په دی خبره ایمان دے چی دا امت د تمامو (مخکنو) امتونو نه غوره او د الله تعالی په نیز ډیر عزت والا دے ، لکه چی الله تعالی فرمائی: تاسو غوره امت یی ، راوځکله شوی یی د پاره د خلقو چی امر) حکم (



به كوئى د نيكي او منع به كوئى د هر بدئى نه او ايمان به لرى په الله تعالى بانديسورت ال عمران :الآية.110

تاسو غوره امت پي ، راوخکله شوى پي د پاره د خلقو چي امر (حکم) به كوئى د نيكي او منع به كوئى د هر بدئى نه او ايمان به لرى په الله تعالى باندى

سورت ال عمران :الآية.110

زمونږ ايمان دے چي پدى امت کي د ټولونه زيات غوره خلق صحابه کرام رضی الله عنہم وو ، بيا تابعين او بيا اتباع التابعين رحمهم الله او دا هم زمونږ د ايمان حصه ده چي په دى امت کي به يوه ډله هميشه په حق باندى قائمه وي ، څوک چي ددى ډلي مدد پريگدى او يا ئى مخالفت کوي نو هغوى ورته هيڅ ضرر نشي ورکولے ، تردى پوري چي د الله تعالى امر راشي ، (قيامت قائم شى)

زمونږ عقیده ده چي د صحابه کرام رضی الله عنہم په مابین کي کوم واقعات يا جنگونه واقع شوى دي نو دا د هغوى په اجتهاد باندى مبنى دي ، نو په دى اجتهاد کي چي په دوى کي څوک حق ته رسيدلے دے د هغه د پاره دوه اجرونه دي او که څوک پخپل اجتهاد کي خطاء شوے دے نو د هغه د پاره يو اجر دے او د خطا پي ورته بخنه شوى ده زمونږ رائى داده چي په مونږه باندى د هغوى د بدئى ذکر کولو نه خپله خله بنده ساتل واجب دي ، بلکه مونږ ته پکار ده چي د صحابه کرام رضی الله عنہم تذکره په داسي طريقه وکړو د کوم چي هغوى مستحق دي ، چي هغه خکلي ثنا او مدح او صفت کول دي ، او مونږ باندى واجب ده چي په صحابه کرام رضی الله



عنہم کید هر یو تن سره په زړه کی د خیانت یا حسد وغیره راتلو نه خپل زړونه پاک کړو ، ځکه چی الله تعالی د دوی په باره کی فرمائی: نه دی برابر ستاسو نه هغه څوک چی مالونه ئ لگولی دی) په دین د الله (مخکی د فتح) د مکی (نه او جنگ) جهاد (ئی کړے دے) په لار د الله کی (دغه خلق ډیری لوئی درجی والا دی د هغه خلقونه چی مالونه ئ لگولی دی روستو) د فتحی نه (او جنگونه ئی کړی دی ، او ددی ټولو (صحابه کرام رضی الله عنہم) سره الله تعالی وعده کړی ده بنائسته) د جنت (سورت حدید.10: او زمونږ د روستی امت په باره کی د الله تعالی دا قول: او هغه خلق چی رازی به روستو د دوی) صحابه کرام رضی الله عنہم (نه هغوی به وائی ، اے زمونږ ربه ! بخنه وکړه مونږ ته او زمونږ هغه ورونو) صحابه کرام او ورپسی نور صالحین (ته چی مخکی والے ئے کړے دے ، زمونږ نه) مخکی تلي دی (په ایمان سره ، او مه اچوه زمونږ په زړونو کی خیانت) خفگان (دپاره د مؤمنانو ، اے زمونږ ربه ، یقینا ته شفقت کوونکے رحم والا ییسورت حشر.10:

نه دی برابر ستاسو نه هغه څوک چی مالونه ئ لگولی دی) په دین د الله (مخکی د فتح) د مکی (نه او جنگ) جهاد (ئی کړے دے) په لار د الله کی (دغه خلق ډیری لوئی درجی والا دی د هغه خلقونه چی مالونه ئ لگولی دی روستو) د فتحی نه (او جنگونه ئی کړی دی ، او ددی ټولو) صحابه کرام رضی الله عنہم (سره الله تعالی وعده کړی ده بنائسته) د جنت)

سورت حدید.10:



او زمونږ د روستني امت په باره كې د الله تعالى دا قول:

او هغه خلق چي رازي به روستو د دوي (صحابه كرام رضي الله عنهم
 نه هغوي به وائي ، اے زمونږ ربه ! بخنه وكړه مونږ ته او زمونږ هغه ورونو
) صحابه كرام او ورپسي نور صالحين (ته چي مخكي والے ۛ كړے دے ،
 زمونږ نه) مخكي تلي دي (په ايمان سره ، او مه اچوه زمونږ په زړونو كې
 خيانت) خفگان (دپاره د مؤمنانو ، اے زمونږ ربه ، يقينا ته شفقت كوونك
 رحم والاي

سورت حشر. 10:

فصل

په روستني ورځ چي د قيامت ورځ ده زمونږ ايمان دے ، داسي ورځ ده
 چي د هغي نه بعد بله ورځ نيشته ، په دغه وخت كې به خلق راپورته كيدے
 شي ، او د هميشه د پاره به ژوندي كيږي ، يا به د نعمتونو كور (جنت) ته
 زي او يا به د دردناك عذاب كور (جهنم) ته ځي

نو زمونږ په بعث باندې ايمان دے چي دا د الله تعالى مړو لره را ژوندي
 (كول دي ، كله چي جناب اسرافيل عليه السلام په شپيلۛ) صور (كي دويم
 پوكي وكړي) نو دا بعث به كيږي (لكه الله تعالى فرمائي: او پوكے به وكړيشي
 په شپيلۛ كې ، نو ې هوشه) مړه (به شي هغه څوك چي په آسمانونو كې
 دي او هغه څوك چي په ځمكه كې دي ، مگر هغه څوك چي وئ غواړي
 الله تعالى ، بيا به پوكے وكړيشي په هغي كې بل ځل) دويم ځل (نو په دغه
 وخت كې به دا خلق ولاړ وي او گوري بهسورت زمر. 68: په دغه وخت كې
 به خلق د قبرونو نه راپاڅيږي ، او د رب العالمين طرف ته به ورزي په داسي



حال کی چي خپي اہلی خپي به وی بغیر د پیزار نه ، په بدن به بر بندپوی ، کپری به ئی نه وی او ناسته به وی ، لکه الله تعالی فرمائی: لکه څنگه چي مونږ اول پیدائش کړې وو نو دوباره ب ئ هم کوؤ ، دا وعده په مونږ لازم ده ، یقینا مونږ خامخا دا کار کوؤنکی یو.سورت انبیاء.104: زمونږ په دی ایمان دے چي صحائف الاعمال) عملنامی (به تقسیمیری ، چاته ب په خي لاس ورکول کیری او چاته د روستو طرف نه په گس لاس باندی ، لکه چي الله تعالی فرمائی: پس هر چي هغه څوک دے چي ورکړیشی هغه ته د هغه عملنامه په حي لاس باندینوزر دے چي حساب به ورسره وگړیشی حساب آسانا واپس به وگرځی خپل اهل) کورنی (ته خوشحاله کړے شوے او هر چي هغه څوک دے چي عملنامه ورته ورکړیشی د شاه د طرف نهو زر دے چي غوری به) چغی به وهی د (هلاکتا وورداخلیری به گرم اور) جهنم (تھسورت انشفاق. 7-12: دغه شان الله تعالی فرمائی: او د هر انسان سره لازم کړے دے مونږ عمل د هغه په غاړه د هغه کی ، او مونږ به را اوباسو ده ته د قیامت په ورځ باندی کتاب) عملنامه (چي دے به ورسره مخامخ کیری ، خو روور) ورته به وایو (ولو له خپل کتاب) عملنامه (پوره دے ستا نفس نن ستا سره حساب کوؤنک سورت اسراء. 13-14: زمونږ په دی خبره ایمان دے چي د قیامت په ورځ به موازین) د عملونو د تللو د پاره تلی (قائمیری ، په دغه ورز به په هیچا باندی ظلم نشی کیدے ، او هر عمل به تلے کیرینو هغه څوک چي عمل کوی په قدر دیو ذری سره د خیر نو او به وینی هغی لرهاو هغه څوک چي عمل کوی د ذری په مقدار د شر ، نو اوبه وینی هغی لره.سورت زلزال. 7-8: نو هغه څوک چي درانه شی تلی) د عملونو



(د هغه ، نو دا كسان خاص هم دوى كامياب دياو هغه څوك چى سپك شى تلى) د عملونو (د هغه نو دا كسان هغه خلق دى چى په تاوان كى ئ اچولى وو خپل ځانونه ، په جهنم كى به هميشه ويسوزوى) ورينوى (به د دوى مخونو لره اور او دوى به په هغى كى بدشكله ويسورت مؤمنون-102: 104. هغه څوك چى يوه نيكي ئ وكړله نو د هغه د پاره لس چنده ثواب د هغى دے ، او چا چى بدى) گناه (وكړله نو هغه ته به بدله) سزا (نه وركول كيرى مگر په مثل د گناه او په دوى به څه ظلم نشى كيدلے سورت انعام.160:

او پوكے به وكړيشى په شپيلئ كى ، نو بے هوشه) مړه (به شى هغه څوك چى په آسمانونو كى دى او هغه څوك چى په ځمكه كى دى ، مگر هغه څوك چى وئى غواړى الله تعالى ، بيا به پوكے وكړيشى په هغى كى بل ځل) دويم ځل (نو په دغه وخت كى به دا خلق ولاړ وى او گورى به سورت زمر.68:

په دغه وخت كى به خلق د قبرونو نه راپاڅيرى ، او د رب العالمين طرف ته به ورزى په داسى حال كى چى خپى ابلى خپى به وى بغير د پيزار نه ، په بدن به بربنډوى ، كپړى به ئى نه وى او ناسته به وى ، لكه الله تعالى فرمائى :لكه څنگه چى مونږ اول پيدائش كړے وو نو دوباره ب ئ هم كوؤ ، دا وعده په مونږ لازم ده ، يقينا مونږ خامخا دا كار كوؤنكى يو.

سورت انبياء.104:



زمونبر پہ دی ایمان دے چی صحائف الاعمال (عملنامی) به تقسیمیری ، چاته ب په خی لاس ورکول کیری او چاته د روستو طرف نه په گس لاس باندی ، لکه چی الله تعالی فرمائی:

پس هر چی هغه شوک دے چی ورکړیسی هغه ته د هغه عملنامه په حی لاس باندی

نوزر دے چی حساب به ورسره وگړیسی حساب آسان او واپس به وگړخی خپل اهل (کورنی) ته خوشحاله کرے شوے او هر چی هغه شوک دے چی عملنامه ورته ورکړیسی د شاه د طرف نه نوزر دے چی غوړی به (چغی به وهی د) هلاکت او ورداخلیری به گرم اور (جهنم) ته

سورت انشفاق. 7-12:

دغه شان الله تعالی فرمائی: او د هر انسان سره لازم کرے دے مونبر عمل د هغه په غاړه د هغه کی ، او مونبر به را اوباسو ده ته د قیامت په ورغ باندی کتاب (عملنامه) چی دے به ورسره مخامخ کیری ، خو روور (ورته به وایو (ولو له خپل کتاب) عملنامه (پوره دے ستا نفس نن ستا سره حساب کوونک

سورت اسراء. 13-14:



زمونبر په دی خبره ایمان دے چی د قیامت په ورځ به موازین (د عملونو د تللو د پاره تلی (قائمیری ، په دغه ورز به په هیچا باندی ظلم نشی کیدے ، او هر عمل به تلے کیری

نو هغه څوک چی عمل کوی په قدر دیو ذری سره د خیر نو او به وینی هغی لره

او هغه څوک چی عمل کوی د ذری په مقدار د شر ، نو اوبه وینی هغی لره.

سورت زلزال. 7-8:

نو هغه څوک چی درانه شی تلی (د عملونو (د هغه ، نو دا کسان خاص هم دوی کامیاب دی

او هغه څوک چی سپک شی تلی (د عملونو (د هغه نو دا کسان هغه خلق دی چی په تاوان کی ۱۱ اچولی وو خپل ځانونه ، په جهنم کی به همیشه وی

سوزوی (ورینوی (به د دوی مخونو لره اور او دوی به په هغی کی بدشکلہ وی

سورت مؤمنون. 102-104:

هغه څوک چی یوه نیکی ۱۱ وکړله نو د هغه د پاره لس چنده ثواب د هغی دے ، او چا چی بدی (گناه (وکړله نو هغه ته به بدله (سزا (نه ورکول کیری مگر په مثل د گناه او په دوی به څه ظلم نشی کیدل

سورت انعام. 160:



زمونر پہ دی خبرہ ایمان دے چی د قیامت پہ ورخ بہ د رسول اللہ ﷺ د پاره مقام وی د شفاعت عظمیٰ او شفاعت کبریٰ ، نبی کریم ﷺ بہ د اللہ تعالیٰ پہ اجازت باندی د هغه پہ لوئی دربار کی ، اللہ تعالیٰ ته سفارش کوی ، ددی د پاره چی د بندگانو پہ مینخ کی فیصلی وشی) او حساب شروع شی (خکے چی دوی ته به ډیر غم او تکلیف رسیدلے وی ، نو د قیامت د تکالیفو برداشت او طاقت به نور نشی لرلے نو دوی به آدم علیه السلام ته راعی ، بیا نوح علیه السلام ، بیا ابراهیم علیه السلام ، بیا موسیٰ علیه السلام او بیا عیسیٰ علیه السلام ته تر دی) چی کله تری دا تمام انبیاء کرام علیهم السلام معذرت وکری (نو آخر چی به جناب محمد رسول اللہ ﷺ ته رازی ، او بیا په هغوی شفاعت شروع کری)

زمونره په دی خبره هم ایمان دے چی د هغه مؤمنانو په حق کی به هم شفاعت قبلیری چی کوم د جهنم اورته) د بعض گناهونو په وجه (تلی وی ، او دا شفاعت به د نبی کریم ﷺ ، او د هغوی نه علاوه نورو انبیاء کرامو علیهم السلام ، مؤمنانو او ملائکو د طرف نه وی ، چی پدی سره به هغه گنهکاران د اور نه را اوخید مؤمنانو بعض اقوام) ډلی (به داسی هم وی چی اللہ تعالیٰ به ئی د اور نه بغیر د شفاعت نه را او باسی او دابه خاص د اللہ تعالیٰ په فضل او رحمت سره وی .

زمونر د رسول اللہ ﷺ په حوض باندی ایمان دے ، چی دهغی اوبه پیو (شودو) نه زیاتی سپینی دی ، د شهد (گبین) نه زیاتی خوری دی او د مشکو نه زیاتی خوشبو به وی ، ددی حوض او گدوالی د یو پی میاشتی په اندازه باندی دے او پلن والی ی هم د یوپی میاشتی په اندازه دے ، ددی لوخی



د آسمان د ستورو پشان خکلی او زیات دی ، په دی باندی به د رسول الله ﷺ د امت مؤمنان ور تیریگی ، چا چی ددی اوبه و خکلی نو هغه به هیخکله نه ترے کیگی

زمونږ پدی ایمان دے چی د صراط په نوم یو پل په جهنم باندی د پاسه نصب شوی دے او خلق به په هغی باندی د خپلو اعمالو په اندازه باندی ور تیریگی ، اولئی ډل به پری د برق (د بریخنا د پرق) پشان تیریگی بیا بله ډله لکه د سیلی (باد) په شان ، بیا بله ډله لکه د مرغی د رفتار په انداز، د تکره اوکره اسونو پشان او خه خلق به داسی تیریگی لکه د یو تکره سری پشان ، په دغه حال کی به رسول الله ﷺ په صراط باندی ولاړ وی او داسی به فرمائی (رب سلم سلم ----) اے ربه (مؤمنانو) ته سلامتیا ورکړه ، بچ ی کړه)

تر دی پوری چی د بندگانو اعمال به عاجز شی (چی دوی په صراط پوری باسی) نو داسی خلق به هم راشی چی په خر پوسو به راروان وی ، د پل صراط په دواړو طرفونو باندی به د (وسپنی) کونډی رازورندی وی او د هغی ته به (د الله د طرف نه) حکم شوے وی ، نو چی د چا باره کی ورته حکم کیږی هغه به را نیسی ، نو خوک خو به په داسی حالت کی نجات و مومی (راخلاص به شی) چی زخمی زخمی به وی او خوک به په جهنم کی پرمخی وروغورزولے شی.

نو زمونږ په هغه ټولو خبرو او هیبتونو ایمان دے کومی چی ددی ورخی متعلق په کتاب او سنت کی راغلی دی الله تعالی دی ددی ټولو هیبتونو او سختو په مقابل کی زمونږ مدد وکړی.



زمونبر په دی ایمان دے چی جناب نبی کریم ﷺ به د اهل جنت د پاره شفاعت کوی چی جنت ته داخل شی او دابه خاص وی په رسول الله ﷺ پوری

په جنت او جهنم باندی زمونبر ایمان دے ، جنت د نعمتونو کور دے چی الله تعالی د مؤمنانو متقیانو د پاره تیار کرے دے ، په دی جنت کی هغه نعمتونه دی چی لا تراوسه پوری کومی سترگی لیدلی نه دی ، نه کومو غورونو د هغی آواز اوریدلے دے او نه په کوم زړه د انسان کی د هغی خه خیال تیر شویدے. پس علم نیشته یو نفس ته د هغه (نعمتونو) چی پت ساتلی شوی دی ، د دوی (مؤمنانو) د پاره د سترگو د یخ والی نه ، بدله به ورکیدیشی په سبب د هغه اعمالونو چی دوی کولسورت سجده 17:

پس علم نیشته یو نفس ته د هغه (نعمتونو) چی پت ساتلی شوی دی ، د دوی (مؤمنانو) د پاره د سترگو د یخ والی نه ، بدله به ورکیدیشی په سبب د هغه اعمالونو چی دوی کول

سورت سجده 17:

(د جهنم) اور د عذاب کور دے چی الله تعالی د کافرانو ظالمانو د پاره تیار کرے دے - په هغی کی داسی عذابونه او عبر تناکي سزا گانی دی چی د چا په خیال کی هم نه رازی ، لکه الله تعالی فرمائی:

یقینا مونبر تیار کریدے د ظالمانو د پاره اور (جهنم) چی راگیرکری به وی دوی لره دیوالونو د هغی او که دوی فریاد کوی (د اوبو غوبستلو د پاره) نو دوی ته به داسی اوبه ورکیدیشی لکه تانبه ویلی کرے شوی " چی ورپتوی به مخونو لره، ډیر بد شکل دي او بد خای دے د فائدي حاصلولو. سورت



كهف.29: دا دواړه ځايونه) جنت او جهنم (اوس هم موجود دي او هيڅكله به دا نه فنا كيږي - الله تعالى فرمائي: او هغه څوك چې ايمان راوړي په الله تعالى باندې او عمل كوي نيك، نو داخل به ي كړي) الله تعالى (جنتونه ته چې بهيري به د هغې د لاندي نهرونه ، دوي به په هغې كې هميشه وي، يقيناً بنائسته كړې دے الله تعالى ددي) مومن (د پاره رزقسورت طلاق.11: ددي برعكس د كافر په باره كي الله تعالى فرمائي: يقيناً لعنت كړې دے الله تعالى په كافرانو باندي او تيار كړې ي دے د دوي د پاره گرم اوردوي به هميشه وي په هغې كي هميشه.نه به مومي دوي څوك دوست (بچ كوونك (او نه مددگار.په هغه ورز چي اړولي را اړولي به شي د دوي مخونه په اور كې، دوي به وائي) په چغو چغو (هائ ارمان چي مونږ خبره منلي د الله او خبره مو منلي وې د رسول.سورت احزاب.66-64:

سورت كهف.29 :

دا دواړه ځايونه) جنت او جهنم (اوس هم موجود دي او هيڅكله به دا نه فنا كيږي - الله تعالى فرمائي:

او هغه څوك چې ايمان راوړي په الله تعالى باندې او عمل كوي نيك، نو داخل به ي كړي) الله تعالى (جنتونه ته چې بهيري به د هغې د لاندي نهرونه ، دوي به په هغې كې هميشه وي، يقيناً بنائسته كړې دے الله تعالى ددي) مومن (د پاره رزق

سورت طلاق.11:

ددي برعكس د كافر په باره كي الله تعالى فرمائي: يقيناً لعنت كړې دے الله تعالى په كافرانو باندي او تيار كړې ي دے د دوي د پاره گرم اور



دوی به همیشه وی په هغی کی همیشه نه به مومی دوی څوک دوست
(بچ کوونک (او نه مددگار.

په هغه ورز چي اړولي را اړولي به شي د دوی مخونه په اور کې، دوی به
واي) په چغو چغو (های ارمان چي مونږ خبره منلي د الله او خبره مو منلي
وي د رسول.

سورت احزاب. 64-66:

مونږ د هر هغه چا د پاره د جنت گواهی ورکوؤ د چا د پاره چي کتاب
او سنت گواهی ورکړی ده ، که شخص معین وی او که په یو صفت سره ئی
ورته گواهی د جنت ورکړی وی ، د معین د پاره شهادت او گواهی لکه
جناب ابو بکر صدیق ، عمر فاروق ، عثمان ذوالنورین او علی بن ابی طالب
او د دوی پشان هغه صحابه کرام (رضي الله عنهم اجمعين) چي نبی کریم
ﷺ معین فرمائیلی وو، په وصف) او صفت (سره گواهی لکه د هر مؤمن او
متقی د پاره د جنت گواهی ورکړی شوی ده.

او مونږ د اور) جهنم (گواهی ورکوؤ د هر هغه چا د پاره چي کتاب او
سنت د هغه د پاره د غه گواهی ورکړی ده که شخص معین وی او که په یو
صفت سره ئی ورته دا گواهی ورکړی وی شهادة بالعین لکه د ابولهب)
فرعون، هامان، قارون (او عمرو بن لحي الخزاعي وغيره او د دوی پشان
خلق ، او شهادة بالوصف لکه د هر کافر او مشرک په شرک کبر سره او هر
منافق د پاره د اور جهنم گواهی.

زمونږ د قبر په فتنه) او عذاب (باندی ایمان دے او دا چي د هر میت
نه به په خپل قبر کی د هغه د رب ، دین او نبی په باره کی سوال) تیوس)



کیری ، نو بیا بھکلکوی (مضبوطوی پہ صحیح جواب ورکولو سرہ (اللہ تعالیٰ مؤمنانو لره پہ مضبوطه وینا) کلمه د حق (بانندی په دینوی ژوند او آخرت کیسورت ابراهیم.27 :

کلکوی (مضبوطوی پہ صحیح جواب ورکولو سرہ (اللہ تعالیٰ مؤمنانو لره پہ مضبوطه وینا) کلمه د حق (بانندی په دینوی ژوند او آخرت کی سورت ابراهیم.27 :

نو مؤمن به وائی:زما رب الله دے ، زما دین او مذهب اسلام دے او زما نبی محمد ﷺ دے زه نه پوهیدم) په دین او د دین په دلائلو (د خلقو نه به می چې څه اوریدل ، خلقو به څه وئیل ، نو ما به هم هسی) تقلیدا (دغه خبره کوله ،) " نور په حقیقت پوهه نه ووم)

زمونږ ایمان دے چی د مؤمنانو د پاره د قبر انعامات شته الله تعالیٰ فرمائی:هغه کسان چی ساه اخیلی (روح قبض کوی (د دوی نه ملائک ، په داسی حال کی چی دوی پاک) مؤمنان (وی ، ملائک ورته وائی : سلامونه دی وی په تاسو ور داخل شی جنت ته په سبب د هغه عملونو چی تاسو کول.

هغه کسان چی ساه اخیلی (روح قبض کوی (د دوی نه ملائک ، په داسی حال کی چی دوی پاک) مؤمنان (وی ، ملائک ورته وائی : سلامونه دی وی په تاسو ور داخل شی جنت ته په سبب د هغه عملونو چی تاسو کول.

سورت نحل:32



زمونبر ایمان دے چی د ظالمانو او کافرانو د پارہ د قبر عذاب دے، اللہ تعالیٰ فرمائی: او کہ اوگوری ته (اے لیدونکیه (!هغه وخت چی ظالمان به په سختو د مرگ کی وی او ملائک به ورته لاسونه ور اوگدوونکی وی) ورته به وائی (را او باسئ دا خپلی ساه گانی) روحونه (، نن ورخ به تاسو ته بدله درکول کیری ، د عذاب د ذلت) رسوائی (په سبب د دی چی جوړولی تاسو په اللہ تعالیٰ باندی نا حق) دروغو او باطل (خبری ، او وی تاسو د هغه د آیتونو نه لوی) تکبر (کوونکی.سورت انعام.93:

او که اوگوری ته (اے لیدونکیه (!هغه وخت چی ظالمان به په سختو د مرگ کی وی او ملائک به ورته لاسونه ور اوگدوونکی وی) ورته به وائی (را او باسئ دا خپلی ساه گانی) روحونه (، نن ورخ به تاسو ته بدله درکول کیری ، د عذاب د ذلت) رسوائی (په سبب د دی چی جوړولی تاسو په اللہ تعالیٰ باندی نا حق) دروغو او باطل (خبری ، او وی تاسو د هغه د آیتونو نه لوی) تکبر (کوونکی.

سورت انعام.93:

او احادیث خو په دی باب کی ډیر هم دی او معلوم او معروف هم دی ، نو یو مؤمن باندی لازم ده چی په هر هغه څه به ایمان لری کوم چی په کتاب او سنت کی د دغه غیبی امورونه ذکر شوی دی ، او د دی تعارض به د دنیا د مشاهدی سره نه راوی ، ځکه د آخرت امور د دنیا په امورو باندی نشی قیاس کیدل ، ځکه چی د دی دواړو په مابین کی ډیر لوی فرق ظاهر او بنکاره دے) واللہ المستعان!

فصل



مؤنر د تقدیر په خیر او شر باندی ایمان لرو ، دا د الله تعالیٰ هغه تقدیر دے چی د خپل علم او حکمت د تقاضا مطابق ءے د کائناتو د پیدائش نه مخکی کرے دے

د تقدیر خلور (4) مراتب دي:

اولنئی مرتبه: علم دے ، یعنی زمونږ دا ایمان دے چی الله تعالیٰ په هر خیز باندی عالم او پوهه دے ، چی څه شوي دی (مخکی (او هغه څه چی) روستوبه (کیری ، او څنگه به کیری ، دا هر څه د الله تعالیٰ په ازلی او ابدی علم کی دی، الله تعالیٰ ته داسی علم نوے نوے نه رازی) لکه چی انسان ته (د جهل نه روستو) علم رازی (بلکه د الله تعالیٰ علم د مخکی نه ازلی او ابدی دے او دغه شان په الله تعالیٰ باندی نسیان) هیره (هم نه رازیدویمه مرتبه : الكتابة) لیکل (زمونږ په دی خبره ایمان دے چی الله تعالیٰ په لوح محفوظ کی هر هغه څه لیکلی دی ، کوم چی تر قیامتہ پوري کیدونکی) حالات او واقعات (دی، لکه الله تعالیٰ فرمائی: آیا ته نه پوهیری چی یقینا الله تعالیٰ پوهه دے ، په هغه څه چی په آسمان کی او ځمکه کی دی ، یقینا دا هر څه په کتاب) لوح محفوظ (کی دی ، یقینا دا کار په الله تعالیٰ باندی آسان دے سورت حج:70: دریمه مرتبه: المشیئة) د الله تعالیٰ خوبه (زمونږ په دی خبره ایمان دے چی بی شکه الله تعالیٰ غوښتنه خوبه ، مشیئت) کوی د هر هغه څه چی په اسمانونو کی دی او په ځمکه کی هیڅ یو کار د الله تعالیٰ د مشیئت نه بغیر نشی کیدے هغه څه چی الله تعالیٰ او غواری نو هغه کیری او هغه څه چی هغه ئی ونه غواری نو هغه نشی کیدے خلورمه مرتبه: الخلق) پیدائش (زمونږ په دی خبره ایمان دے چی یقینا الله



تعالیٰ: پیدا کوؤنکے د ہر خیز دے او ہغہ پہ ہر خیز باندی ذمہ دار دے ، د ہغہ پہ اختیار کی کنجیانی د اسمانونو او خمکی دیسورت زمر. 62-63:

علم دے ، یعنی زمونبر دا ایمان دے چی اللہ تعالیٰ پہ ہر خیز باندی عالم او پوہہ دے ، چی خہ شوی دی (مخکی (او ہغہ خہ چی) روستوبہ (کیری ، او خنگہ بہ کیری ، دا ہر خہ د اللہ تعالیٰ پہ ازلی او ابدی علم کی دی ، اللہ تعالیٰ تہ داسی علم نوے نوے نہ رازی) لکہ چی انسان تہ (د جہل نہ روستو) علم رازی (بلکہ د اللہ تعالیٰ علم د مخکی نہ ازلی او ابدی دے او دغہ شان پہ اللہ تعالیٰ باندی نسیان) ہیرہ (ہم نہ رازی

دویمہ مرتبہ : الکتابۃ) لیکل)

زمونبر پہ دی خبرہ ایمان دے چی اللہ تعالیٰ پہ لوح محفوظ کی ہر ہغہ خہ لیکلی دی ، کوم چی تر قیامتہ پوری کیدونکی) حالات او واقعات) دی ، لکہ اللہ تعالیٰ فرمائی:

آیا تہ نہ پوہیری چی یقینا اللہ تعالیٰ پوہہ دے ، پہ ہغہ خہ چی پہ آسمان کی او خمکہ کی دی ، یقینا دا ہر خہ پہ کتاب) لوح محفوظ (کی دی ، یقینا دا کار پہ اللہ تعالیٰ باندی آسان دے

سورت حج. 70:

دریمہ مرتبہ:

المشيئة) د اللہ تعالیٰ خوبنہ (زمونبر پہ دی خبرہ ایمان دے چی بی شکہ اللہ تعالیٰ غوبنتنہ)خوبنہ ، مشیئت (کوی د ہر ہغہ خہ چی پہ اسمانونو کی دی او پہ خمکہ کی ہیخ یو کار د اللہ تعالیٰ د مشیئت نہ بغیر



نشئ کیدے هغه خه چی الله تعالیٰ اوغوارپی نو هغه کیری او هغه خه چی
هغه ئی ونه غوارپی نو هغه نشئ کیدے
خلورمه مرتبه:

(الخلق) پیدائش (زمونبر په دی خبره ایمان دے چی یقینا الله تعالیٰ:
پیدا کوونکے د هرخیز دے او هغه په هر خیز باندی ذمه دار دے ، د
هغه په اختیار کی کنجیانی د اسمانونو او حمکی دی
سورت زمر. 62-63:

دا خلور مراتب شامل دی هغه خه ته کوم چی د الله تعالیٰ د طرف نه
دی ، او هغه خه ته هم چی کوم د بندگانو نه صادر یری ، نو د بندگانو نه
صادریدونکی ټول اقوال ، اعمال او تروک ، دا الله تعالیٰ ته معلوم دی او
دهغه سره لیکلی شوی دی ، الله تعالیٰ ددی مشیت کرے دے او ددی خالق
دے ، لکه فرمائی:

(قرآن مجید نصیحت دے) د هغه چا د پاره چی غوارپی ستاسونه چی
په نیغه) سیدها (لار روان شی ، او نه غوارپی تاسو) یو خیز او یو کار)
مگر دا چی او غوارپی الله تعالیٰ (دغه کار) ، چی پالنه کوونکے د عالمونو
دے سورت تکویر. 28-29: او که غوبنتلی وې الله تعالیٰ نو دوی به جنگ نه
وو کرے، لیکن الله تعالیٰ کوی هغه خه چی اراده ئی اوکری
سورت تکویر. 28-29 :

او که غوبنتلی وې الله تعالیٰ نو دوی به جنگ نه وو کرے، لیکن الله
تعالیٰ کوی هغه خه چی اراده ئی اوکری



سورت بقرہ. 253 :

او که غوښتلی وی اللہ تعالیٰ نو دوی به دا کار نه وو کړی نو پریگده دوی سره د هغه څه نه چی دوی کوم دروغ جوړویسورت انعام. 137: او اللہ تعالیٰ تاسو پیدا کړی یئ او تاسو چی کوم عملونه کوئ (نو هغه ئی هم پیدا کړی دیسورت صافات. 96: لیکن زمونږ ددی سره دا ایمان دے چی اللہ تعالیٰ خپل بنده ته هغه اختیار او قدرت ورکړے دے ، چی په هغی سره دده فعل وجود ته رازی. او په دی خبره باندی چی بنده یو فعل پخپل اختیار او قدرت سره کوی دلیل یو څو امور دی: اول: د اللہ تعالیٰ دا قول: نو رازی خپل پتی) د کروندی ځائی ته (په کومه طریقه چی ستاسو خوبنه شیسورت بقره. 223: او دا قول د اللہ تعالیٰ: او که دوی) منافقانو (اراده کړے وے د وتلو) جهاد ته (نو خامخا تیاری به ئی کړے وے د هغی د پاره تیاری کولسورت توبه. 46: نو گوره په دی آیتونو کی ئی د بنده د پاره پخپل مشیت) خوبنه او اختیار (سره خپل اهل ته را تلل) نزدیکت (او پخپلی ارادی سره د جهاد د پاره تیاری کول ثابت کړل. دویم: د) شرعی (امر او نهی بنده ته متوجه کیدل ، نو که چرته د بنده سره اختیار او قدرت نه وے ، نو بیا خو دی بنده ته د دی) شرعی اوامرو او نواهیو (متوجه کیدل ، د تکلیف مالا یطاق) یعنی په هغه کار مکلف کول چی بنده ئی طاقت نشی لرلے (په درجه کی وو، او دا خو یو داسی خبره ده چی د اللہ تعالیٰ حکمت او رحمت ددی تقاضا نه کوی ، او ددی ریشتنو نی خبر د اللہ تعالیٰ په دی قول کی دے. کړاؤ د عمل نه ږدی اللہ تعالیٰ په هیڅ یو نفس مگر په قدر د وس او طاقت د هغه) " یعنی بنده ؤ د خپل طاقت مناسب مکلف گرځولی



دیسورت بقرہ.286:دریم:د یو بنائستہ عمل کوونکی (نیک انسان) پہ نیک عمل د هغه مدح او صفت کول او د یو بد عمل (گناه) کوونکی پہ یو گناه باندے د هغه بدی او مذمت بیانول ، او هر یو ته د خپل خپل عمل مطابق بدلے ورکول چی د کوم مستحق وی - نو که چرته دا فعل د بنده په اراده او اختیار سره نه واقع کیدی نو بیا خو د یو نیک عمل کوونکی مدحه او صفت کول عبث وو، او یو گناه کوونکی ته به سزا او عذاب ورکول ظلم وو، او حال دا چی الله تعالی د عبث کار او ظلم کولونه ډیر پاک او منزه دے د اسلامي نړۍ اړیکو اداره خلورم:زیری ورکوونکی او ویره ورکوونکی ددی د پاره چی نه وی د خلقو د پاره په الله تعالی باندی (دهغه مخی ته) کومه بهانه ، روستو د رالیگلو د رسولانو نه ، او دے الله تعالی زورو) غالب (حکمتونو والاسورت نسا.165: {

سورت انعام.137:

او الله تعالی تاسو پیدا کړی یئ او تاسو چی کوم عملونه کوئ (نو هغه ئی هم پیدا کړی دی

سورت صافات.96:

لیکن زمونږ ددی سره دا ایمان دے چی الله تعالی خپل بنده ته هغه اختیار او قدرت ورکړے دے ، چی په هغی سره دده فعل وجود ته رازی.

او په دی خبره باندی چی بنده یو فعل پخپل اختیار او قدرت سره کوی

دلیل یو خو امور دی:

اول:



د اللہ تعالیٰ دا قول:

نو رازی خپل پتی) د کروندی خائی ته (په کومه طریقہ چی ستاسو
خوبنه شی

سورت بقره.223:

او دا قول د اللہ تعالیٰ:

او که دوی) منافقانو (اراده کرے وے د وتلو) جهاد ته (نو خامخا
تیاری به ئی کرے وے د هغی د پاره تیاری کول

سورت توبه.46:

نو گوره په دی آیتونو کی ئی د بنده د پاره پخپل مشیت) خوبنه او
اختیار (سره خپل اهل ته را تلل) نزدیکی (او پخپلی ارادی سره د جهاد د
پاره تیاری کول ثابت کړل.

دویم:

د) شرعی (امر او نهی بنده ته متوجه کیدل ، نو که چرته د بنده سره
اختیار او قدرت نه وے ، نو بیا خو دی بنده ته د دی) شرعی اوامرو او
نواهیو (متوجه کیدل ، د تکلیف مالا یطاق) یعنی په هغه کار مکلف کول
چی بنده ئی طاقت نشی لرلے (په درجه کی وو، او دا خو یو داسی خبره ده
چی د اللہ تعالیٰ حکمت او رحمت ددی تقاضا نه کوی ، او ددی ریشتنو نی
خبر د اللہ تعالیٰ په دی قول کی دے.

کړاؤ د عمل نه ږدی اللہ تعالیٰ په هیخ یو نفس مگر په قدر د وس او
طاقت د هغه) " یعنی بنده ئے د خپل طاقت مناسب مکلف گرځولی دی



سورت بقره. 286:

دریم:

د یو بنائسته عمل کوونکی (نیک انسان) په نیک عمل د هغه مدح او صفت کول او د یو بد عمل (گناه) کوونکی په یو گناه باندې د هغه بدي او مذمت بیانول ، او هر یو ته د خپل خپل عمل مطابق بدله ورکول چې د کوم مستحق وی - نو که چرته دا فعل د بنده په اراده او اختیار سره نه واقع کیدی نو بیا خو د یو نیک عمل کوونکی مدحه او صفت کول عبث وو، او یو گناه کوونکی ته به سزا او عذاب ورکول ظلم وو، او حال دا چې الله تعالی د عبث کار او ظلم کولونه ډیر پاک او منزه ډر

د اسلامي نړۍ اړیکو اداره

څلورم:

زیرې ورکوونکی او ویره ورکوونکی ددی د پاره چې نه وی د خلقو د پاره په الله تعالی باندې (دهغه مخی ته) کومه بهانه ، روستو د رالیگلو د رسولانو نه ، او دے الله تعالی زورو) غالب (حکمتونو والا

سورت نسا. 165:

نو که چرته د بنده فعل دده په اراده او اختیار سره نه واقع کیدی نو بیا خو د بنده حجت) بهانه (په رسولانو رالیگلو سره هم نه باطل کیدو.

پنځم: هر یو فاعل ته ددی احساس کیری چې هغه یو کار کوی او یای پریگدی بغیر د شعور د اکراه نه ، (یعنی یو فاعل ته هډو ددی شعور او پوهه نه رازی چې دا کار په ما باندې څوک په جبر او اکراه سره کوی ، بلکه



پخپلہ خو بنہ لگیا وی او یو فعل اختیار وی (دغه فاعل کہ پاخیری، کینی ، یو خائی تہ داخلیری ، د یو خائی نہ را اوخی ، سفر کوی ، یا پخپل کور کلی کی مقیم پاتی کیری، دا محض د دہ پہ ارادہ سرہ کیری ، او دغه انسان ددی شعور او ادراک نہ کوی چی گنی یو تن پہ دہ باندی دا ٲول کارونہ پہ زور کوی)، نو خپل خان مجبور محض نہ گنری (بلکہ دا انسان پہ پورہ واقعی تفریق سرہ دا جدا والے او بیلتون کولے شی پہ مابین د هغه کار کی چی یو کار پہ خپل اختیار سرہ کوی ، او پہ مابین د هغه کار کی چی یو زور کوونکے پہ دہ باندی زور کوی) او پہ زبردستی سرہ ئی دغه کار کولو تہ مجبورہ کوی (نو دغه شان شریعت مطہرہ ہم ددی دواړو کارونو پہ مابین کی ډیر د حکمت نہ ډک تفریق او بیلتون کرے دے ، نو ځکه د فاعل مؤاخذہ) نیول (پہ هغه کار سرہ نہ کیری ، چی پہ دہ باندی پہ زور او اکراہ سرہ تر سرہ کیری شوی وی ، کوم چی د الله تعالیٰ د حق سرہ تعلقزموڼر دا عقیدہ دہ چی یو گنہگار د خپلی گناہ د جواز د پارہ د الله تعالیٰ پہ تقدیر باندی حجت نشی نیولی ، ځکه چی گنہگار او نافرمان پہ گناہ باندی پخپل اختیار سرہ ورزی ، بغیر ددی علم نہ چی الله تعالیٰ دا گناہ ددہ د پارہ مقدر کړی دہ ،) یعنی کلہ چی انسان کوی نو پخپل اختیار سرہ ئی کوی ، پہ دغه وخت کی ددہ سرہ دا علم نہ وی چی دا ځما تقدیر دے بلکہ خپل خواهش پورہ کوی (ځکه چی هیخ یو تن ہم د الله تعالیٰ پہ تقدیر باندی نہ پوهیری مگر هلہ چی هغه مقدور) تقدیر کی لیکلی شوی کار (واقع شی ، ځکه الله تعالیٰ فرمائی: هیخ یو نفس پہ دی نہ پوهیری چی هغه بہ سبا څہ کوی.سورت لقمان. 34 :



هر یو فاعل ته ددی احساس کیږی چی هغه یو کار کوی او یائی پریگدی بغیر د شعور د اکراه نه ، (یعنی یو فاعل ته هیدو ددی شعور او پوهه نه رازی چی دا کار په ما باندی څوک په جبر او اکراه سره کوی ، بلکه پخپله خو ښه لگیا وی او یو فعل اختیار وی (دغه فاعل که پاڅیږی ، کینی ، یو ځائی ته داخلیری ، د یو ځائی نه را اوځی ، سفر کوی ، یا پخپل کور کلی کی مقیم پاتی کیږی ، دا محض د ده په اراده سره کیږی ، او دغه انسان ددی شعور او ادراک نه کوی چی گنی یو تن په ده باندی دا ټول کارونه په زور کوی) ، نو خپل ځان مجبور محض نه گنږی (بلکه دا انسان په پوره واقعی تفریق سره دا جدا والی او بیلتون کول شی په مابین د هغه کار کی چی یو کار په خپل اختیار سره کوی ، او په مابین دهغه کار کی چی یو زور کوونکی په ده باندی زور کوی) او په زبردستی سره ئی دغه کار کولو ته مجبوره کوی (نو دغه شان شریعت مطهره هم ددی دواړو کارونو په مابین کی ډیر د حکمت نه ډک تفریق او بیلتون کړی دے ، نو ځکه د فاعل مؤاخذہ) نیول (په هغه کار سره نه کیږی ، چی په ده باندی په زور او اکراه سره تر سره کړی شوی وی ، کوم چی د الله تعالی د حق سره تعلق

زمونږ دا عقیده ده چی یو گنهگار د خپلی گناه د جواز د پاره د الله تعالی په تقدیر باندی حجت نشی نیولی ، ځکه چی گنهگار او نافرمان په گناه باندی پخپل اختیار سره ورزی ، بغیر ددی علم نه چی الله تعالی دا گناه دده د پاره مقدر کړی ده ، (یعنی کله چی انسان کوی نو پخپل اختیار سره ئی کوی ، په دغه وخت کی دده سره دا علم نه وی چی دا ځما تقدیر دے بلکه خپل خواهش پوره کوی (ځکه چی هیڅ یو تن هم د الله تعالی په



تقدیر باندی نہ پوهیری مگر هله چی هغه مقدور (تقدیر کی لیکلی شوی کار) واقع شی ، ځکه الله تعالی فرمائی:

هیڅ یو نفس په دی نه پوهیری چی هغه به سبا څه کوی.

سورت لقمان.34 :

نو څنگه به په یو داسی حجت باندی استدلال کول صحیح شی چی حجت نیوونکی ئ هم د خپل عمل (گناه) کولو په وخت کی نه پیژنی چی عذرئ ځان د پاره گرځوی بلکه داسی حجت (بهانه) خو الله تعالی باطل گرځولی دی په دی قول سره:

زر دے وائی به مشرکان چی که الله تعالی غوښتلی نو شرک به نه وو کړے مونږ او نه زمونږ پلارانو (مشرانو) او نه به مونږ حرام کړے وے) په ځان باندی (څه څیز، دغه شان د دروغو نسبت به کولو) پیغمبرانو ته (هغه خلقو چی د دوی نه مخکی وو، تر دی پوری چی زمونږ عذاب ئ وڅکلو ، ته ورته اووایه ! آیا شته دے ستاسو سره کوم علم) دلیل (نو رابنکاره ئ کړئ مونږ ته ، تاسو خو تابعداری نه کوئی مگر د گمان ، او نه یئ تاسو مگر اټکل) په توک (روان یئ).

سورت انعام.148:

او مونږ هغه چا ته وایو چی د خپله د گناه دپاره په تقدیر سره دلیل نیوونکے دے:

ته د دگناه په ځائ د طاعت او نیکی کولو دپاره ولی نه راوړاندی کیرے چی دا اندازه ولگوی چی دا نیکی به درته الله تعالی لیکلی وی ، ځکه چی د



عمل صادریدلو نہ مخکی خو ته ددی دواړو (نیکی او گناه) نه جاهل وی)
یعنی په دی لحاظ سره خو نیکی او گناه دواړو برابر دی ، او خه فرق پکی
نیشته چی د مخکی نه ئی ستاسره علم نه وو چی کوم کار به صادریری)

همدا وجه ده چی کله نبی کریم صلی الله علیه وسلم صحابه کرام رضی
الله عنهم ته خبر ورکړو چی د هریو تن دپاره د هغه ټکانه او مکان د جنت
او جهنم لیکلی شوی دے نو صحابه عرض وکړو : آیا) په دغه تقدیر لیکلو)
تکیه نه کوؤ او عمل به پریگدو ؟ نو رسول الله ﷺ اوفرمائیل ((: لا اعملوا
فکل میسر لما خلق له ")) نه ! داسی مه کوئی ، بلکه عملونه کوی ، خکه
چی د هر یو تن د پاره هغه عمل آسانیدلے شی د کوم د پاره چی پیدا دے

او مونږ هغه چا ته وایو چی د خپله د گناه دپاره په تقدیر سره دلیل
نیوؤنک دے:

که چرته ستا اراده وی چی مکی مکر پی طرف ته سفر کوی ، او هغی ته
د رسیدلو دپاره دوه لاری وی ، تاته یوریشتونے انسان خبر درکړی چی دا یوه
لاره د خطراتو او مشکلاتو والا ده ، او دا بله د امن او سهولت والاده ، نو
ته به خامخا په دویمه لاره باندی مزل کوے او دا ممکن نه ده چی ته په
اوله لاره باندی لار شی او دا اووائے چی بس دا به می په تقدیر کی لیکلے شوی
وی ، ولی که ته دا کار وکړی نو خلق به دی خامخا په لیونو او پاگلانو کی
شمار کړی

او مونږ ده ته داهم وایو: که چرته ستا مخی ته دوه کارونه او ډیوتیانی
(جواب، سروس (پیش کړے شی ، چی په دغه دواړو کی په یوه کی تنخواه او
پیسې ډیری وی ، نو ضرور به ته دغه ډیو ټی او کار کوی او هغه کمی



تنخواه والا به پریگیدی ، (نو چی د دنیا په باره کی دی دا معامله ده) نو بیا د آخرت په باره کی د خپل ځان د پاره ولی هغه عمل غوره کوی چی آدنی او نقصانی دے او بیا دلیل په تقدیر باندی نیسی؟ او مونږ ده ته داهم وایو: مونږ تا وینو چی کله ته په یو بدنی مرض (بیماری (باندی آخته شی ، نو د خپل علاج دپاره د هر طبیب او ډاکټر دروازه ټکوی او) د ډاکټر د تجویز په رنډاکی (ته د آپریشن په درودنو او په ترخو دوايانو) داروگانو) باندی هم صبر کوی ، نو بیا ته داسی کار په گناهونو سره ستا د زړه بیماری کی ولی نه کوی ، (چی زړه دی په گناهونو سره بیمار دے نو ددی علاج هم وکړه په توبه سره او د گناه په پریخودلو سره ، د تقدیر په بهانه ځان مه خلاصوهز مونږ دا ایمان دے چی د شر نسبت به الله تعالی ته نشی کیدے ، د هغه د رحمت او حکمت د کمال په وجه باندی لکه چی نبی کریم ﷺ فرمائیلی وو، (والش لیس الیک) (رواه مسلم ") او د شر نسبت تاته نه کیږی ، اے الله ! (نو کوم چی نفس فیصله او قضاء د الله تعالی ده ، په هغی کی هیڅ شرنه وی ، ځکه چی دا د الله تعالی د رحمت او حکمت نه صادر وی شر ددی په مقضیاتو کی راځی لکه چی رسول الله ﷺ به د قنوت الوتر په هغه دعا کی چی کومه ئی خپل نمسی حسن رضی الله عنه ته بنود لی وه ، داسی فرمائیلی وو) : او بچ کړه مالره د شر د هغه څه نه چی ته ئی فیصله کوی (نو اضافت د شر ئی هغه څه ته وکړو چی کومه د هغه قضا ده، خو سره ددی دا خبره یاد ساته چی په مقضیاتو کی شر دا هم خالص او محض شر نه وی، بلکه دا پخپل محل کی د یواړخ نه شروی خو بله اړخ په هغی کی یو خیر) پوشیده (وی، یا په یو محل کی شروی خو په بل محل کی خیر



وى ، نو په دى ځمكه كى چى كوم فساد ، د سوكرى خشك سالى،
 مرضونو ، فقر اويا د خوف په شكل كى بڼكارى نو دا هم شر دے (چى وجه
 ئى د انسانانو گناهونه دى (خو بل اړخ ته په دى كى هم خير) پوشيده)
 دے) دى دپاره چى انسانان گناهونه پريگدى او الله ته متوجه شى (الله تعالى
 واييبنكاره شوے دے فساد) عذابونه (په وجه ځمكه كى او په درياب كى ،
 په وجه د هغه عملونو چى د خلقو لاسونه ئى كوى ، دى دپاره چى او
 څكوى دوى ته بعض عذاب د هغه عملونو (گناهونو) چى دوى كړى دى ،
 دى د پاره چى شايد دوى اوگرځى) د نافرمانئ نه (سورت روم.41:د يو غل
 نه لاس پريكول، او د زنا كار) واده والا (رجم كول خو هم په ظاهر كى د
 غل او زانى د پاره په يو لحاظ سره شر بڼكارى چى د يو لاس پرى كبرى او د
 بل نه ساه اوځى او مړكبرى ، ليكن بل طرف ته دا ددى دواړو د پاره خير دے
 ، په دى لحاظ چى دغه) شرعى حدود (د دوى د پاره د گناهونو كفاره
 وگرځى ، نو د دوى د پاره به دوه سزاگانى د دنيا او آخرت نه راجمع كبرى ،
 او په بل لحاظ هم په دى كى دا خير دے چى په دى سره د مالونو ، عزتونو
 او نسبونو حفاظت او بچاؤ راځى. او په بل لحاظ هم په دى كى دا خير دے
 چى په دى سره د مالونو ، عزتونو او نسبونو حفاظت او بچاؤ راځى.

كه چرته ستا مخى ته دوه كارونه او ډيوټيانى) جاب، سروس (پيش
 كړے شى ، چى په دغه دواړو كى په يوه كى تنخواه او پيسى ډيرى وى ، نو
 ضرور به ته دغه ډيوټى او كار كوى او هغه كمى تنخواه والا به پريگيدى ،
 (نو چى د دنيا په باره كى دى دا معامله ده) نو بيا د آخرت په باره كى د



خپل ځان د پاره ولی هغه عمل غوره کوی چی آدنی او نقصانی دے او بیا دلیل په تقدیر باندی نیسی؟

او مونږ ده ته داهم وایو:

مونږ تا وینو چی کله ته په یو بدنی مرض (بیماری (باندی آخته شی ، نو د خپل علاج دپاره د هر طبیب او ډاکټر دروازه ټکوی او) د ډاکټر د تجویز په رنډاکی (ته د آپریشن په درودنو او په ترخو دوايانو) داروگانو) باندی هم صبر کوی ، نو بیا ته داسی کار په گناهونو سره ستا د زړه بیماری کی ولی نه کوی ،) چی زړه دی په گناهونو سره بیمار دے نو ددی علاج هم وکړه په توبه سره او د گناه په پریخودلو سره ، د تقدیر په بهانه ځان مه خلاصوه

زمونږ دا ایمان دے چی د شر نسبت به الله تعالی ته نشی کیدے ، د هغه د رحمت او حکمت د کمال په وجه باندی لکه چی نبی کریم ﷺ فرمائیلی وو، (والش لیس الیک) (رواه مسلم ") او د شر نسبت تاته نه کیږی ، اے الله ! (نو کوم چی نفس فیصله او قضاء د الله تعالی ده ، په هغی کی هیڅ شر نه وی ، ځکه چی دا د الله تعالی د رحمت او حکمت نه صادر وی شر ددی په مقضیاتو کی راځی لکه چی رسول الله ﷺ به د قنوت الوتر په هغه دعا کی چی کومه ئی خپل نمسی حسن رضی الله عنه ته ښود لی وه ، داسی فرمائیلی وو:

(او بچ کړه مالره د شر د هغه څه نه چی ته ئی فیصله کوی)

نو اضافت د شر ئی هغه څه ته وکړو چی کومه د هغه قضا ده،



خو سرہ ددی دا خبرہ یاد ساتھ چی پہ مقضیاتو کی شر دا ہم خالص او محض شر نہ وی،

بلکہ دا پخپل محل کی د یواخ نہ شروی خو بلہ ایخ پہ ہغی کی یو خیر (پوشیدہ) وی، یا پہ یو محل کی شروی خو پہ بل محل کی خیر وی، نو پہ دی حُمکہ کی چی کوم فساد، د سوکری خشک سالی، مرضونو، فقر او یا د خوف پہ شکل کی بنکاری نو دا ہم شر دے (چی وجہ ئی د انسانانو گناہونہ دی) (خو بل ایخ تہ پہ دی کی ہم خیر) پوشیدہ (دے) دی دپارہ چی انسانان گناہونہ پریگدی او اللہ تہ متوجہ شی)

اللہ تعالیٰ واپی

بنکارہ شوے دے فساد (پہ وجہ حُمکہ کی او پہ دریاب کی، پہ وجہ د ہغہ عملونو چی د خلقو لاسونہ ئی کوی، دی دپارہ چی او شکوی دوی تہ بعض عذاب د ہغہ عملونو) گناہونو (چی دوی کپی دی، دی د پارہ چی شاید دوی اوگرئی) د نافرمانی نہ)

سورت روم. 41:

د یو غل نہ لاس پریکول، او د زنا کار (وادہ والا) رجم کول خو ہم پہ ظاہر کی د غل او زانی د پارہ پہ یو لحاظ سرہ شر بنکاری چی د یو لاس پری کیری او د بل نہ ساه اوئی او مریکیری، لیکن بل طرف تہ دا ددی دوارو د پارہ خیر دے، پہ دی لحاظ چی دغہ (شرعی حدود) د دوی د پارہ د گناہونو کفارہ وگرئی، نو د دوی د پارہ بہ دوه سزاگانی د دنیا او آخرت نہ راجمع کیری، او پہ بل لحاظ ہم پہ دی کی دا خیر دے چی پہ دی سرہ د مالونو، عزتونو او نسبونو حفاظت او بچاؤ راخی.



او په بل لحاظ هم په دی کی دا خیر دے چی په دی سره د مالونو ، عزتونو او نسبونو حفاظت او بچاؤ راخی.

فصل

دا عظیمه او اوچته عقیده چی په دغه عظیمو اصولو باندی مشتمله ده دا خپل معتقد ته ډیری قیمتی او اعلی میوی ورکوی، دالله تعالی محبت ملاویدل ، د هغه تعظیم زړه کی کینول دالله تعالی د اوامرو (حکمونو) ادا کول او د هغه د نواهیو (منع کړی شوؤ کارونو) نه اجتناب کول ، چی په دی دواړو سره بنده ته د سعادت کمال حاصلیری په دنیا او آخرت کی هم په انفرادی طور او هم اجتماعی طور سره لکه الله تعالی فرمائی: چا چی عمل وکړو نیک ، که نارینه وی او که زنانه ، او حال دادی چی ایمان والا به وی ، نو خامخا به ورته مونږه ژوند ورکوؤ ژوند پاک ، او خامخا به په بدله کی ورکوؤ دویته د دوی آجر په وجه د هغه بنائسته عملونو چی دوی کول.سورت نحل.97:

چا چی عمل وکړو نیک ، که نارینه وی او که زنانه ، او حال دادی چی ایمان والا به وی ، نو خامخا به ورته مونږه ژوند ورکوؤ ژوند پاک ، او خامخا به په بدله کی ورکوؤ دویته د دوی آجر په وجه د هغه بنائسته عملونو چی دوی کول.

سورت نحل.97:

◆ د ایمان بالملائكة ثمرات:

اول:



د الله تعالی په عظمت باندی علم ، چی دغه لوی الله ددی ملائکو خالق دی ، او د الله تعالی قوت او غلبه باندی علم راوستل

دویم: د الله تعالی شکر کول چی پخپلو بندگانو باندی ئی د اعنایت کړی دی چی د دوی سره ئی ملائک مقرر کړی دی او دغه ملائک ددوی حفاظت کوی ، ددوی اعمال لیکی او ددینه غیر نور مصلحتونه ورته لټوی. دریم: د ملائکو محبت د هغه بند گئی د الله تعالی سره چی د دوی په ذمه ئی مقرر کړی ده او په پوره کامله طریقه ئی ادا کوی ، او ددی ملائکو مغفرت طلب کول (استغفار) د مؤمنانو د پاره

د الله تعالی شکر کول چی پخپلو بندگانو باندی ئی د اعنایت کړی دی چی د دوی سره ئی ملائک مقرر کړی دی او دغه ملائک ددوی حفاظت کوی ، ددوی اعمال لیکی او ددینه غیر نور مصلحتونه ورته لټوی.

دریم:

د ملائکو محبت د هغه بند گئی د الله تعالی سره چی د دوی په ذمه ئی مقرر کړی ده او په پوره کامله طریقه ئی ادا کوی ، او ددی ملائکو مغفرت طلب کول (استغفار) د مؤمنانو د پاره

◆ د ایمان بالرسول ثمرات:

اول: د الله تعالی رحمت او عنایت پخپل مخلوق باندی چی دوی ته ئی دغه عزتمند رسولان (علیهم السلام) د دوی د هدایت او رشد د پاره رالیکی دی. دویم: د الله پاک د حکمت ظهور ځکه چی الله پاک په دي کتابونو کي د هرامت دپاره هغه څه مشروع کړي وو کوم چی د هغوي سره



مناسب وو، خو ددی کتابونو سلسله یی په داسی کتاب (قران) باندي وکره
چی د هر چا دپاره په هروخت او هرځای کی ترقیامته پوری مناسب دی.

د الله تعالی رحمت او عنایت پخپل مخلوق باندي چی دوی ته ئی دغه
عزتمند رسولان) علیهم السلام (د دوی د هدایت او رشد د پاره رالیکی
دی.

دویم:

د الله پاک د حکمت ظهور ځکه چی الله پاک په دي کتابونو کی د
هرامت دپاره هغه څه مشروع کړي وو کوم چی د هغوی سره مناسب وو،
خو ددی کتابونو سلسله یی په داسی کتاب (قران) باندي وکره چی د هر چا
دپاره په هروخت او هرځای کی ترقیامته پوری مناسب دی.

په دی لوی نعمت باندي د الله سبحانه و تعالی شکر کول

◆ د ایمان بالرسول ثمرات:

اول: د الله تعالی رحمت او عنایت پخپل مخلوق باندي چی دوی ته ئی
دغه عزتمند رسولان) علیهم السلام (د دوی د هدایت او رشد د پاره
رالیکی دی

دویم: په دی لوی نعمت باندي د الله سبحانه و تعالی شکر کول

دریم: د رسولانو (علیهم السلام) سره محبت کول ، د هغوی عزت او
توقیر کول ، او د هغوی داسی صفت کول چی د هغوی د شان سره لائق
وی ځکه چی دوی د الله تعالی رسولان دی او د هغه د بندگانو خلاصه ده ،
دوی خالص د الله تعالی د بندگی اهتمام کړی دی ، د الله تعالی پیغامات ئی



خلقو ته رسولی دی ، د هغه د بندگانو خیر خواهی ئی کړی ده او د بندگانو (منکرینو) د طرف نه رسولی شوؤ تکالیفو او مصیبتونو باندی ئی صبر کړے دے

◆ د ایمان بالیوم الآخر ثمرات:

اول: د الله تعالی په طاعت کی حرص کول ، د دغه ورخی د اجر او ثواب سره د رغبت (مینی (په بنیاد ، او د دغه ورخی د عذاب نه د خوف) ویری (په بنیاد د هغه د نافرمانئ نه ځان لری ساتل.

دویم: د مؤمن په دی خبره تسلی کول چی د دنیا کوم نعمتونه او د فائیدی سامانونه تری فوت شی نو د آخرت د نعمتونو او ثوابونو امید ساتی

◆ د ایمان بالقدر ثمرات

اول: د اسبابو استعمالولو سره سره (یواځی په اسبابو اعتماد نه کول بلکه) صرف په الله تعالی باندی اعتماد کول ، ځکه چی سبب او مسبب دواړه د الله تعالی په قضاء او قدر پوری تړلی دیدویم: د نفس راحت او د زړه اطمینان ، ځکه چی کله یو بنده ته ددی خبری علم راشی چی دا هر څه د الله تعالی د قضاء په بنیاد باندی دی او دغه تکلیف یا مشکل به خامخا راتلو نو پدی سره نفس ته راحت ملاویکی او زړه مطمئن او د رب په قضا و باندی راضی شی نو د چا چی په تقدیر باندی ایمان وی ، د هغه نه زیات به هیڅوک د ژوند په لحاظ سره ډیر ښکلی د نفس په لحاظ ډیر راحت والا او ډیر قوی او مضبوط اطمینان والا نه وی



د اسبابو استعمالولو سره سره (یواځی په اسبابو اعتماد نه کول بلکه)
 صرف په الله تعالی باندی اعتماد کول ، ځکه چی سبب او مسبب دواړه د
 الله تعالی په قضاء او قدر پوری تړلی دی
 دویم:

د نفس راحت او د زړه اطمینان ، ځکه چی کله یو بنده ته ددی خبری
 علم راشی چی دا هر څه د الله تعالی د قضاء په بنیاد باندی دی او دغه
 تکلیف یا مشکل به خامخا راتلو نو پدی سره نفس ته راحت ملاویگی او زړه
 مطمئن او د رب په قضا و باندی راضی شی نو د چا چی په تقدیر باندی
 ایمان وی ، د هغه نه زیات به هیڅوک د ژوند په لحاظ سره ډیر ښکلی د
 نفس په لحاظ ډیر راحت والا او ډیر قوی او مضبوط اطمینان والا نه وی
 دریم:

د مراد حاصلیدو په وخت کی د نفس غرور او خود پسندی لری کیدل
 ، ځکه چی (بنده مؤمن وائی (چی دا نعمت خو ماته د هغه خیر او کامیابی
 د اسبابو په نتیجه کی ملاؤشو کوم چی الله تعالی زما په تقدیر کی لیکلی وو،
 نو په دی نعمت د الله تعالی شکر کوی او د نفس خود پسندی
 پریگدیځلورم: کله چی مراد پوره نشی (بلکه فوت شی (یا د تکلیف ملاویدل
 راشی نو د پریشانی او غمزدگئی لری کیدل ، ځکه چی دا د هغه الله په
 قضاء سره وشو د چا په اختیار کی چی د آسمانونو او ځمکی بادشاهی ده ،
 نو دابه خامخا کیدل نو دابنده په دی مصیبت صبر کوی او د الله تعالی نه
 د اجر امید ساتی، او دی خبری ته الله تعالی پخپل دی قول سره اشاره
 فرمائیلی ده: نه رسیری کوم مصیبت په ځمکه کی او نه ستاسو په نفسونو



کی مگر (دا قول (پہ کتاب) تقدیر (کی دی مخکی د واقع کیدو د هغی نه ، یقینا دا کار پہ الله تعالی باندی آسان دے ، دا ددی د پارہ چی تاسو غمژن نہ شی پہ هغه خہ باندی چی ستاسو نہ فوت شی او لوئی) تکبر او مستی) ونہ کرئی پہ هغه خہ چی تاسو تہ ئی درکرل ، او الله تعالی محبت نہ کوی د هر متکبر او خان ستائنه) فخر (کوؤنکی سرهسورت حدید. 22-23 :

خلورم:

کله چی مراد پوره نشی (بلکه فوت شی) یا د تکلیف ملاویدل راشی نو د پریشانی او غمزدگئی لری کیدل ، خکے چی دا د هغه الله پہ قضاء سره وشو د چا پہ اختیار کی چی د آسمانونو او خمکی بادشاهی ده ، نو دابه خامخا کیدل نو دابنده پہ دی مصیبت صبر کوی او د الله تعالی نه د اجر امید ساتی،

او دی خبری تہ الله تعالی پخپل دی قول سره اشاره فرمائیلی ده:

نہ رسیری کوم مصیبت پہ خمکه کی او نه ستاسو پہ نفسونو کی مگر (دا قول (پہ کتاب) تقدیر (کی دی مخکی د واقع کیدو د هغی نه ، یقینا دا کار پہ الله تعالی باندی آسان دے ، دا ددی د پارہ چی تاسو غمژن نہ شی پہ هغه خہ باندی چی ستاسو نہ فوت شی او لوئی) تکبر او مستی) ونہ کرئی پہ هغه خہ چی تاسو تہ ئی درکرل ، او الله تعالی محبت نہ کوی د هر متکبر او خان ستائنه) فخر (کوؤنکی سره

سورت حدید. 22-23 :



نو مونیر (په آخر کی (د الله تعالیٰ نه دا غواړو چی مونیر په دی عقیده باندی کلک کړی او مونیر ته ددی ثمرات راکړی او خپل زیاتی فضل هم را باندی وکړی ، او الله تعالیٰ دی زمونږ زړونه نه کږوی روستو د دینه چی مونیر ته ئی هدایت کړی دے ، او مونیر ته دی د خپل طرف نه رحمت (استقامت (را او بخی ، یقینا الله تعالیٰ بخشش (بغیر غوښتنی (ورکوونکی دے ، او حمدونه ټول خاص د الله تعالیٰ د پاره دی چی پالنه کوونکی د تمام عالمونو دے

پای ته ورسیدپه قلم د لیکوال محمد الصالح العثیمینہ 30 د شوال کال 1404 هـ:

په قلم د لیکوال محمد الصالح العثیمین

په 30 د شوال کال 1404 هـ:



| | |
|----|---|
| 3 | وړاندیز |
| 6 | زمونږ عقیده: |
| 19 | په باب د صفاتو کې کتاب او سنت په ظاهر جاری کول: |
| 22 | فصل - په ملائکو باندې ایمان: |
| 25 | فصل |
| 40 | فصل |
| 51 | فصل |
| 67 | فصل |



عقيدة أهل السنة والجماعة بشتو

تأليف فضيلة الشيخ
محمد بن صالح العثيمين

جمعية الدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بالربوة

مسجلة بوزارة الموارد البشرية والتنمية الاجتماعية برقم ٢١٢١
هاتف: +٩٦٦١١٤٤٥٤٩٠٠ فاكس: +٩٦٦١١٤٩٧٠١٢٦ ص ب: ٢٩٤٦٥ الرياض: ١١٤٥٧
P.O.BOX 29465 RIVADH 11457 TEL: +966 11 4454900 FAX: +966 11 4970126



OFFICERABWAH